

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра обліку та оподаткування

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему: Організаційно-методичні аспекти обліку та аналізу фінансових
результатів на ТОВ «Промінвестекскавація»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0718
спеціальності облік і оподаткування
освітньої програми облік і аудит
спеціалізації облік і аудит у підприємстві

М.В. Танковський

Керівник: к.е.н., доцент Урсова З.П.

Рецензент: к.е.н., доцент.Гринь В.П.

Запоріжжя – 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти магістр
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма облік і аудит
Спеціалізація облік і аудит у підприємстві

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Зав. кафедри _____ Н.М. Шмиголь
«__»_____ 2019р.

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Танковському Микиті Валерійовичу

1. Тема роботи: Організаційно-методичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів на ТОВ «Промінвестекскавація» керівник роботи Урусова З.П., к.е.н., доцент, затверджені наказом ЗНУ від 04 липня 2019 р., № 1110-С
2. Строк подання студентом роботи 16 грудня 2019р.
3. Вихідні дані до роботи: спеціальна література, законодавчі та нормативні акти, статистичні дані, дані фінансової звітності підприємства.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): дослідити теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства; визначити особливості обліку формування фінансових результатів підприємства; проаналізувати фінансові результати підприємства.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): 7 рис., 21 табл. та 8 формул

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	к.е.н., доцент Урсова З.П.	02.09.2019	02.09.2019
2	к.е.н., доцент Урсова З.П.	30.09.2019	30.09.2019
3	к.е.н., доцент Урсова З.П.	21.10.2019	21.10.2019

7. Дата видачі завдання: 08 липня 2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання плану роботи, підбір літератури	серпень 2019	виконано
2.	Написання вступу	серпень 2019	виконано
3.	Виконання першого розділу	вересень 2019	виконано
4.	Виконання другого розділу	вересень 2019	виконано
5.	Виконання третього розділу	жовтень 2019	виконано
6.	Написання висновків	листопад 2019	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	грудень 2019	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	грудень 2019	виконано

Студент _____
(підпис)

М.В. Танковський

Керівник роботи _____
(підпис)

З.П. Урсова

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____

В.В. Сьомченко

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 112 с., 7 рис., 21 табл., 6 додатків, 57 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є процес відображення в обліку фінансових результатів та їх аналіз на прикладі діяльності ТОВ «Промінвестекскавація».

Метою роботи є розкриття особливостей формування, удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів підприємства для прийняття управлінських рішень та забезпечення ефективного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності торговельної галузі.

Методи дослідження – абстрактно-логічний, балансовий, монографічний, системного аналізу, порівняльний, графічний, спостереження, групування, аналіз і синтез.

За результатами дослідження запропоновано напрями вдосконалення відображення фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку та визначено резерви підвищення ефективності використання доходів та витрат на підприємстві. Надані рекомендації створюють основу для вирішення проблем обліку та ефективного формування фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

Чітке розмежування результатів за видами діяльності має принципове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. У цьому контексті для вітчизняних торговельних підприємств важливим є розмежування результатів їхньої операційної діяльності з виділенням результатів основної діяльності та результатів іншої операційної діяльності, оскільки основним джерелом отримання прибутку підприємств є реалізація товарів народного споживання. Відповідно до моделі формування фінансових результатів постає потреба у розмежованому відображенні фінансових результатів в обліку. Для цього доцільним є введення відповідних аналітичних рахунків до рахунку 791 «Результат операційної

діяльності»: 791.1 «Результат операційної (основної) діяльності»; 791.2 «Результат іншої операційної діяльності».

Таке відображення господарських операцій дасть змогу без додаткових трудових і часових затрат отримати інформацію стосовно результатів основної й іншої операційної діяльності, а також динаміки їх показників для забезпечення потреб ефективного управління.

Деталізація інформації з формування фінансових результатів основної діяльності спрямована на задоволення потреб користувачів облікової інформації різних рівнів управління, яким необхідно визначати та обліковувати собівартість, а також доходи від реалізації за місцями виникнення доходу (підрозділи), групами та асортиментом товарів, а також категоріями покупців.

ОБЛІК, ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ, ДОХОДИ, ВИТРАТИ,
ПРИБУТОК, ЗБИТОК, АНАЛІЗ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПІДПРИЄМСТВО,
АНАЛІЗ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ

SUMMARY

Qualification work: 112 p., 7 fig., 21 tabl., 6 supplements, 57 references.

The object of the research is the process of reflection in accounting of financial results and their analysis on the example of activity of LLC Prominvestekskavatsiya.

The purpose of the work is to reveal the peculiarities of formation, improvement of accounting and analysis of financial results of the enterprise for making management decisions and ensuring the effective development of subjects of business activity of the trade industry.

Research methods - abstract-logical, balance, monographic, system analysis, comparative, graphic, observation, grouping, analysis and synthesis.

According to the results of the research, the directions of improving the presentation of financial results in the accounting system have been proposed and the reserves for improving the efficiency of use of income and expenses at the enterprise have been determined. The recommendations given form the basis for solving accounting problems and the effective formation of financial results in the enterprise under study.

Clearly differentiating results by type of activity is of fundamental importance for evaluating the financial and economic activity of the enterprise. In this context, it is important for domestic trading companies to differentiate the results of their operating activities with the separation of the results of the main activity and the results of other operating activities, since the main source of profit for enterprises is the sale of consumer goods. In accordance with the model of formation of financial results, there is a need for differentiated presentation of financial results in accounting. For this purpose, it is advisable to enter the relevant analytical accounts in the account 791 «operating result»: 791.1 «operating (main) activity result»; 791.2 «Result of other operating activities».

Such a reflection of business operations will allow to obtain, without

additional labor and time expenses, information on the results of the main and other operating activities, as well as the dynamics of their indicators, to ensure the needs of effective management.

Detailing information on the formation of financial results of the main activity is aimed at meeting the needs of users of accounting information of different levels of management, which need to determine and account for the cost, as well as revenue from sales by place of income (units), groups and assortment of goods, as well as categories of customers.

ACCOUNTING, FINANCIAL RESULTS, INCOME, EXPENSES,
PROFIT, LOSS, ANALYSIS, EFFICIENCY, ENTREPRENEURSHIP,
ANALYSIS, PROFITABILITY

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну роботу	
Реферат	
Summary	
Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів	
Вступ.....	11
1 Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства	
1.1 Поняття, сутність та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.....	13
1.2 Порядок формування та використання фінансових результатів діяльності підприємства.....	18
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку формування та використання фінансових результатів діяльності підприємства.....	24
2 Облік формування фінансових результатів діяльності підприємства та їх використання на ТОВ «Промінвестекскавація»	
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	29
2.2 Відображення фінансових результатів діяльності підприємства на рахунках бухгалтерського обліку.....	36
2.3 Розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства у фінансовій звітності.....	45
2.4 Удосконалення обліку фінансових результатів.....	54
3 Аналіз фінансових результатів підприємства	
3.1 Аналіз формування доходів, витрат і фінансових результатів підприємства.....	58
3.2 Аналіз рентабельності діяльності підприємства.....	72
3.3 Пропозиції щодо покращення фінансових результатів підприємства...	79
Висновки.....	102

Перелік посилань.....	107
Додаток А Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс) на 31.12.2016р.....	113
Додаток Б Звіт про фінансові результати за 31.12.2016р.....	115
Додаток В Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс) на 31.12.2017р.....	116
Додаток Д Звіт про фінансові результати за 31.12.2017р.....	118
Додаток Е Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс) на 31.12.2018р.....	119
Додаток Ж Звіт про фінансові результати за 31.12.2018р.....	121

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ
І ТЕРМІНІВ

ЗУ – Закон України

КМУ – Кабінет міністрів України

ПКУ – Податковий кодекс України

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

П(С)БО – Положення (стандарт) бухгалтерського обліку

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

тис. грн. – тисяч гривень

год. – годин

грн. – гривень

і т.д. – і так далі

% – відсотки

ВСТУП

Сучасний етап розвитку більшості підприємств як національної економіки, так і торговельної галузі характеризується нестабільністю і значним ступенем ризику господарювання, що негативно позначається на показниках їх виробничо-господарської діяльності. Тому забезпечення їх ефективного соціально-економічного розвитку вимагає вирішення низки питань з обґрунтування відповідних заходів, які б дали їм змогу пристосуватись до наявних змін ринкового середовища та посилити свої позиції на ринку.

Ринкові взаємовідносини між суб'єктам господарювання торговельної галузі складні та багатогранні, і кожне підприємство, що функціонує в умовах гострої конкурентної боротьби, повинно організувати таку систему бухгалтерського обліку, яка забезпечить управлінців надійною, своєчасною, корисною інформацією про фінансово-господарську діяльність та допоможе приймати обґрунтовані фінансові та управлінські рішення, спрямовані на забезпечення економічної стійкості підприємств.

Тому актуалізується проблема організації високоефективної системи обліково-аналітичного забезпечення формування доходів та фінансових результатів діяльності підприємства, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення і зміцнення прибутковості підприємства.

Вагомий внесок у розробку теоретико-методологічних основ формування та обліку фінансових результатів зробили провідні вітчизняні вчені, такі як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, А.Г. Загородній, О.О. Вороніна.

Провідні вчені зробили вагомий внесок у розвиток обліку фінансових результатів, проте залишається чимало невирішених питань, котрі потребують детального дослідження та надання пропозицій для практичної

діяльності з урахуванням інформаційних потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів облікової інформації.

Мета роботи – розкриття особливостей формування, удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів підприємства для прийняття управлінських рішень та забезпечення ефективного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності торговельної галузі.

Виходячи із мети сформовано наступні задачі дослідження:

– дослідити теоретичні засади теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства;

– визначити особливості обліку формування фінансових результатів діяльності підприємства та їх використання на ТОВ «Промінвестекскавація»;

– проаналізувати фінансові результати підприємства.

Об'єкт дослідження – процес відображення в обліку фінансових результатів та їх аналіз на прикладі діяльності ТОВ «Промінвестекскавація».

Предмет дослідження – фінансові результати підприємства.

Методи дослідження – абстрактно-логічний, балансовий, монографічний, системного аналізу, порівняльний, графічний, спостереження, групування, аналіз і синтез.

Проведено узагальнення викладеної інформації, надано відповідні рекомендації щодо удосконалення аналітичного обліку доходів та фінансових результатів для підвищення ефективності управління продажами товарів.

Основні результати дослідження, що викладені в кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію шляхом обговорення та отримали позитивну оцінку науковців на конференції та оприлюднені в збірнику доповідей науково-практичного семінару 06 грудня 2019 року та в статтях.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань і додатків. Основний зміст викладено на 115 сторінках друкованого тексту.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття, сутність та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства

На всіх етапах розвитку бухгалтерського обліку визначення фінансового результату майже беззаперечно визнавалося основною метою обліку. У різні часи у центрі уваги обліковців знаходилися прибуток і методика його розрахунку. У зв'язку із цим поставало багато проблем, пов'язаних із його визначенням, обліком та відображенням у звітності. Головною метою створення та подальшої діяльності будь-якого господарюючого суб'єкту незалежно від виду його діяльності чи форми власності є отримання кінцевого фінансового результату, тобто прибутку.

Головною метою діяльності організації будь-якої організаційно-правової форми є отримання прибутку від фінансово-господарської діяльності. Прибуток є показником, який найбільш повно відображає ефективність виробництва, обсяг і якість виробленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості. Тому одна з найважливіших складових частин аналізу фінансового стану фірми – аналіз фінансових результатів її діяльності.

Фінансові результати – це заслуга організації. Прибуток при цьому є результатом гарної роботи або зовнішніх об'єктивних і суб'єктивних факторів, а збиток – наслідком поганої роботи або зовнішніх негативних чинників. Крім того, ефективність виробничої, інвестиційної і фінансової діяльності також виражається у фінансових результатах. Кінцевий фінансовий результат діяльності підприємств є предметом дослідження багатьох авторів. Їх розуміння сутності цього поняття далеко неоднозначно.

Так, наприклад, в книзі «Корпоративні фінанси і банківська справа» під фінансовим результатом є різницею між доходами і витратами організації [1, с. 356]. Але дане визначення недостатньо точно характеризує сутність фінансового результату.

Найбільш ємне визначення дає Толкачова Н. А. Під фінансовим результатом вона розуміє приріст або зменшення капіталу організації в процесі фінансово-господарської діяльності за звітний період, який виражається у формі загального прибутку або збитку [2, с. 55].

У свою чергу О. В. Єфімова вважає, що фінансовий результат – це прибуток. Але в той же час вона відзначає, що «дійсно кінцевий результат той, правом розпоряджатися яким, мають власники», і в світовій практиці під ним мається на увазі «приріст чистих активів» [3, с. 28].

Вивчаючи точки зору різних авторів, найбільш цікавою видається думка Г.В. Савицької, яка пише, що фінансові результати діяльності підприємства характеризуються сумою отриманого прибутку і рівнем рентабельності [4, с. 46].

Таким чином, фінансовий результат визначається як приріст або зменшення вартості майна при постійному капіталі на початок і кінець періоду.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що погляди різних авторів на визначення сутності поняття «фінансовий результат» різноманітні. У зв'язку з тим, що під поняттям «фінансовий результат» розуміються різні види прибутків і збитків, необхідна певна систематизація використовуваних термінів.

Розглянемо найбільш часто зустрічаються класифікаційні ознаки фінансових результатів підприємства.

1. За джерелами формування, які використовуються в обліку: прибуток (збиток) від продажів; прибуток (збиток) від інших операцій, в тому числі реалізації майна; балансовий прибуток (збиток).

2. За джерелами формування за основними видами діяльності

організації: прибуток (збиток) від операційної діяльності; прибуток (збиток) від інвестиційної діяльності; прибуток (збиток) від фінансової діяльності.

3. За складом елементів: маржинальний прибуток; валовий прибуток; чистий (нерозподілений) прибуток (непокритий збиток).

4. За характером оподаткування: оподатковуваний прибуток; прибуток, який не підлягає оподаткуванню.

5. За періодом формування: прибуток (збиток) попереднього періоду; прибуток (збиток) звітного періоду; передбачуваний прибуток (збиток).

6. За ступенем узагальнення: прибуток (збиток) організації; консолідований прибуток (збиток).

Існує кілька трактувань поняття прибуток. Наприклад, К. Маркс в «Капіталі» визначив прибуток як модифіковану, затемнюючу свою сутність додаткову вартість. Джерелом додаткової вартості автор «Капіталу» вважав експлуатацію, неоплачений додаткову працю найманих робітників. За Марксом, це зовнішня форма прояву сутності буржуазного економічного ладу, буржуазних виробничих відносин. Таким чином, експлуатація – це головне, що лежить в самій основі марксистської трактуванні прибутку [5].

У сучасному розумінні прибуток - це узагальнюючий показник для діяльності підприємства, в якому відображаються і зростання обсягу виробництва, і підвищення якості продукції, і скорочення витрат [6].

Прибуток, як результат фінансової діяльності, виконує певні функції. В першу чергу, прибуток відображає економічний ефект, який був отриманий в результаті діяльності підприємства. Вона становить основу економічного розвитку. Зростання прибутку створює фінансову базу для самофінансування, розширеного відтворення, рішення проблем соціального та матеріального характеру трудового колективу.

За рахунок прибутку здійснюються зобов'язання підприємств перед бюджетом, банками та іншими організаціями.

Крім того, слід зазначити, що прибуток є не тільки фінансовим результатом, але і основним елементом фінансових ресурсів. Звідси

впливає, що прибуток виконує відтворювальну, стимулюючу і розподільну функції. Вона характеризує ступінь ділової активності та фінансового благополуччя підприємства.

За прибутком визначають рівень віддачі авансованих коштів – прибутковість від вкладень в активи. Для оцінки ефективності роботи підприємства тільки показника прибутку недостатньо. Наприклад, два підприємства одержують однаковий прибуток, але мають різну вартість виробничих фондів, тобто суму основного капіталу і оборотних коштів. Більш ефективно працює те підприємство, у якого вартість виробничих фондів менша.

Таким чином, для оцінки ефективності роботи підприємства необхідно зіставити прибуток і виробничі фонди, за допомогою яких вона створена. Це і є рентабельність. Термін рентабельність веде своє походження від «рента», що в буквальному розумінні означає дохід, в широкому сенсі слова означає прибутковість, дохідність. В економічній літературі дається кілька понять рентабельності.

Так, в широкому сенсі рентабельність відображає будь-який дохід, що отримується в результаті господарської діяльності людини [7].

На думку інших авторів, рентабельність – це один з основних якісних показників ефективності діяльності підприємства, що характеризує рівень віддачі витрат і ступінь використання коштів у процесі виробництва і продажу продукції (робіт, послуг) [10]. Так чи інакше, рентабельність являє собою співвідношення доходу і капіталу, вкладеного в створення цього доходу.

Показники рентабельності використовують для порівняльної оцінки ефективності роботи окремих підприємств і галузей, що випускають різні обсяги та види продукції. Ці показники характеризують отриманий прибуток по відношенню до витрачених виробничих ресурсів.

Показники рентабельності є важливими елементами, що відображають факторну середу формування прибутку підприємства. Тому вони невід'ємні

при проведенні порівняльного аналізу і оцінки фінансового стану підприємства.

Виділяють основні завдання аналізу фінансових результатів діяльності: регулярний контроль виконання планів реалізації продукції та отримання прибутку; визначення впливу об'єктивних і суб'єктивних чинників на фінансові результати; виявлення резервів збільшення розміру прибутку і рентабельності; оцінка роботи підприємства по використанню можливостей збільшення прибутку та рентабельності; розробка заходів по використанню виявлених резервів.

Таблиця 1.1

Показники рентабельності

№	Показник	Формула	Значення показника
1	Загальна рентабельність активів (авансованого капіталу)	Прибуток до оподаткування / Середня величина валюти балансу $\times 100\%$	Показує, скільки коштів було залучено фірмою для отримання кожної гривні прибутку.
2	Рентабельність активів за чистим прибутком	Чистий прибуток / Середня величина валюти балансу $\times 100\%$	Показує кількість чистого прибутку або збитку, отриманого на одну гривню всіх сукупних активів підприємства.
3	Рентабельність виробничих активів (майна)	Прибуток до оподаткування / Середня величина виробничих активів, включаючи власні кошти, нематеріальні активи та запаси $\times 100\%$	Показує, який прибуток приносить кожна гривня, вкладена в виробничі активи підприємства.
4	Рентабельність власного капіталу	Прибуток до оподаткування / Середня величина власного капіталу $\times 100\%$	Характеризує ефективність використання власного капіталу, і показує, скільки підприємство має чистого прибутку з кожної гривні авансованої в капітал.

Проте, прибуток і рентабельність не характеризують повною мірою фінансовий стан підприємства і тенденції його зміни. Воно залежить від певних фінансових пропорцій, які аналізуються за даними бухгалтерського балансу.

1.2 Порядок формування та використання фінансових результатів діяльності підприємства

Фінансовий результат є визначальним критерієм ефективності господарювання, виступає центральною категорією в економіці кожного господарства, а тому навколо цього поняття завжди відбувалися дискусії як серед економістів, так і серед бухгалтерів.

Фінансовий результат формується переважно у процесі здійснення операційної і фінансово-інвестиційної діяльності[3].

Формування фінансового результату підприємства являє собою безперервний процес, що містить у собі комплекс відповідних дій стосовно зіставлення доходів та витрат підприємства задля одержання позитивного сальдо за рахунок використання різноманітних технологій, ресурсів та застосування методів, способів і прийомів управління ними[33].

Формування фінансового результату підприємства перебуває в залежності від технологічного та виробничого процесів на підприємстві, зокрема від норм технологічного процесу, тривалості циклу операцій і специфіки виробництва продукції.

Ключовими факторами формування фінансового результату підприємства виступають: обсяг виробництва продукції; ціна сировини, матеріалів; ціна реалізованої продукції; рівень та структура витрат [37].

Також доцільно виділити ще такі фактори, як: фактори, які визначають інвестиційні можливості підприємства (етап життєвого циклу підприємства, рівень готовності інвестиційних проектів, рівень впливу на реалізацію інвестиційного проекту); фактори, які визначають здатність підприємства формувати капітал з альтернативних джерел (рівень власних фінансових ресурсів, можливість залучення додаткового акціонерного капіталу, можливість залучення додаткового позикового капіталу, рівень доступності позикового капіталу на ринку, складність процесу залучення позикового

капіталу); фактори, які визначають об'єктивні фінансові обмеження підприємства (ступінь оподаткування дивідендів, ступінь оподаткування майна, рівень рентабельності власного капіталу, розмір одержаного прибутку); фактори, до яких доцільно віднести стан дивідендних виплат, рівень платоспроможності, стан контролю фінансової діяльності [37].

Для визначення фінансових результатів діяльності підприємства за звітний період слід дотримуватись принципів визнання доходів та витрат, регламентованих положеннями стандартами бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [25] та 16 «Витрати» [26], зокрема, нарахування, відповідності, періодичності.

Також в основу визнання валових доходів та видатків покладено принцип першочерговості операцій [16].

Прибуток є найважливішим оціночним показником діяльності підприємства. Тому, формування прибутку як фінансового результату роботи підприємства, що відображається в обліку в офіційній звітності суб'єкта господарювання, залежить від встановленого порядку визначення фінансових результатів діяльності, обчислення собівартості продукції, загальногосподарських витрат; визначення прибутків (збитків) від фінансових операцій, іншої діяльності.

Прибуток можна розглядати з різних сторін, та визначати двома способами.

По-перше, як нарощування капіталу за відповідний період, скорегований на приріст капіталу за рахунок емісії фінансових інструментів, переоцінки основних засобів і операцій по викупу власних акцій.

По-друге, визначення за відповідний період доходів і пов'язаних з ними витрат дає фінансовий результат діяльності організації в цьому періоді [35].

Визначення фінансового результату згідно першої теорії може здійснюватися з використанням даних бухгалтерського балансу (форма №1).

Але на практиці широко використовують другий спосіб визначення

фінансових результатів. З метою розкриття і надання зацікавленим користувачам інформації про порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства складають Звіт про фінансові результати.

В управлінському обліку кінцевий фінансовий результат визначається за видами реалізованої продукції, підсумок якого дорівнює фінансовому результату за основним видом діяльності в фінансовому обліку. При цьому, фінансовий результат встановлюється на основі обліку витрат за статтям калькуляції та визначається за внутрішніми сегментами (центрам відповідальності) і зовнішніми сегментами (географічних зонах реалізації продукції, представництвах в інших країнах, каналах реалізації, категоріях споживачів) [3].

В бухгалтерському обліку чистий прибуток (збиток) формується поступово протягом фінансово-господарського року від усіх видів звичайної та надзвичайної діяльності та включає: чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); валовий прибуток (збиток); фінансовий результат від операційної діяльності; фінансовий результат до оподаткування; чистий фінансовий результат [21].

На порядок формування фінансового результату діяльності підприємства впливає вибір систем калькулювання собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) – калькулювання за повними або калькулювання змінними витратами [3].

При калькулюванні за повними витратами всі виробничі витрати за мінусом вартості незавершеного виробництва та запасів готової продукції (тобто собівартості реалізації) списуються на рахунок фінансових результатів, формуючи валовий прибуток. Витрати діяльності також відносяться на зменшення доходів звітного періоду (рис. 1.1) [3].

Такий підхід до постійних витрат використовується для відображення собівартості реалізації у Звіті про фінансові результати, згідно Національним положенням стандартом бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21] та Положенням стандартом бухгалтерського

обліку 16 «Витрати» [26].

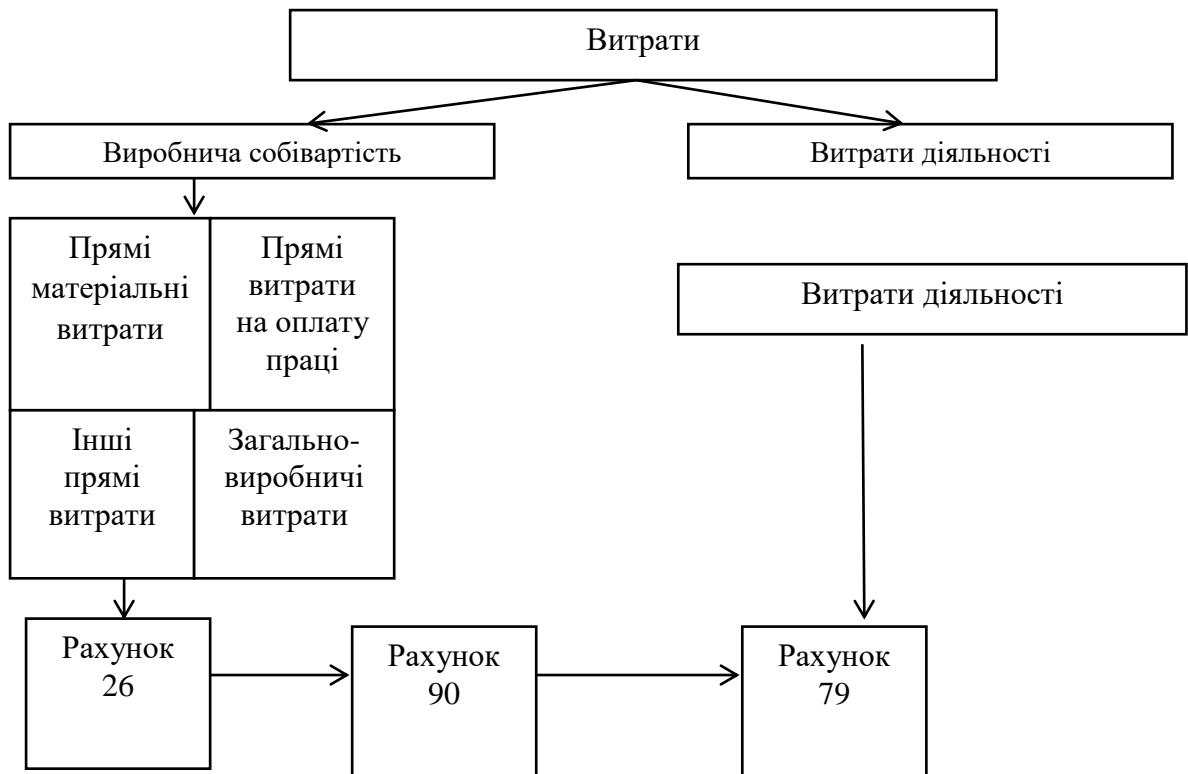

Рис. 1.1 Калькулювання повної собівартості [23]

При калькулюванні змінних витрат на собівартість реалізації відносяться виробничі прямі витрати. Частина постійних загальновиробничих витрат у цьому випадку не розподіляється, а включається до витрат звітного періоду та відноситься на зменшення доходів цього періоду [3].

Цей метод калькулювання дає змогу визначити маржинальний прибуток підприємства. Такий показник непередбачений формою 2 «Звіт про фінансові результати», тому для власних потреб підприємство може розробити форму звіту про фінансові результати з урахуванням показника маржинального прибутку.

Застосування обох методів калькулювання витрат виробництва дає різні результати лише в тому випадку, коли обсяг реалізованої продукції більший або менший за обсяг виробництва.

На підприємстві відбувається не лише формування фінансового результату, а й його використання.

Основними напрямками використання (чистого) прибутку підприємством є [10]: власний розвиток (зокрема, реконструкція, модернізація чи технічне переозброєння виробництва); споживання власниками підприємства, споживання, спрямоване на збільшення фонду матеріального заохочення та фонду соціального розвитку.

Порядок використання прибутку визначає власник (власники) підприємства або уповноважений ним орган згідно з статутом підприємства. Також рахунок прибутку за встановленим нормативом здійснюються розрахунки з бюджетом, формуються цільові фонди на підприємстві, покриваються збитки минулих [10].

Збитки, що можуть виникнути в результаті діяльності підприємства, покриваються з резервного капіталу, а у разі недостатності – з інших фондів, створених на підставі установчих документів [13].

Прибуток може залишатись на балансі нерозподіленим. Однак частіше його розподіляють за напрямками майбутнього використання (формують фонди) [3].

На підприємстві формуються такі види фондів: резервний фонд, який використовується для покриття витрат, пов'язаних з відшкодуванням збитків та позапланових втрат (кошти фонду зараховуються на спеціальний рахунок в банку); фонд сплат дивідендів; фонд соціально-культурного розвитку; інші фонди, які підприємство може формувати в разі потреби [3].

У відповідності із установчими документами підприємства можуть створювати фонди накопичення і споживання.

Під фондами накопичення розуміють засоби, направлені на виробничий розвиток та інші аналогічні цілі. Кінцевим результатом використання цих засобів є придбання або створення нового майна підприємства.

Під фондом споживання розуміють засоби, що направляються на матеріальне заохочення працівників, здійснення заходів по соціальному

розрахунку та інших аналогічних заходів і робіт [17].

Перелік і порядок створення фондів соціального призначення регулюють установчими документами. Ці фонди можуть створюватись за рахунок відрахувань від прибутку, за рахунок засновників та інших джерел.

Метою створення резервів є цільове фінансування власних потреб підприємства.

Отже, основними особливостями процесу формування і використання прибутку підприємства на сьогодні є [37]:

- встановлення значень доходів та витрат відповідно до певних видів діяльності підприємства, зокрема операційної, інвестиційної, фінансової чи надзвичайної;
- формування собівартості продукції підприємства за неповними витратами, тобто збутовими витратами, адміністративними витратами чи іншими операційними витратами, які не відносяться до собівартості продукції;
- визначення загальних витрат підприємства, тобто витрат, що відносяться на результати діяльності підприємства до оподаткування, за винятком формування фондів економічного стимулювання;
- вибір певного методу ведення обліку окремих об'єктів діяльності підприємства;
- наявність права списувати вартість окремих активів на фінансовий результат у разі недоцільного стану їх експлуатації.

Головним джерелом інформації про формування і використання прибутку є Звіт про фінансові результати. В ньому показані статті, які формують фінансовий результат від усіх видів діяльності. Він дає змогу користувачам, як зовнішнім, такі внутрішнім, оцінити результати діяльності підприємства в минулому, його прибутковість, можливість ефективно використовувати ресурси або ступінь ризику недосягнення очікуваної рентабельності діяльності.

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку формування та використання фінансових результатів діяльності підприємства

Система бухгалтерського обліку не може повноцінно існувати без належного нормативно-правового забезпечення. Нормативна інформація щодо формування фінансових результатів діяльності підприємства має на меті, перш за все, забезпечення таких функцій управління, як аналіз, контроль, прогнозування доходів.

Правова інформація міститься у законодавчих актах вищої юридичної сили, до яких належать Закони України, що регулюють діяльність суб'єктів підприємництва у галузі фінансових, господарських та трудових відносин [30].

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюється з метою:

- створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та управління фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів;

- удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо його ведення та складання фінансової звітності.

Сучасне вітчизняне законодавство, що регулює бухгалтерський облік фінансових результатів, представляє собою багаторівневу систему, що знаходиться на стадії активного формування.

Рівні нормативно-правового забезпечення можна охарактеризувати наступним чином:

1. Законодавчий, який визначає сутність бухгалтерського обліку, завдання, основні поняття, шляхи регулювання, організації та ведення

бухгалтерського обліку й подання фінансової звітності;

2. Нормативний, який встановлює базові правила формування повної та достовірної інформації про фінансові результати та подання інформації у фінансовій звітності;

3. Методичний – документи цього рівня носять рекомендаційний характер, у них викладено методичні вказівки, роз'яснення з питань обліку фінансових результатів;

4. Організаційний – документи у вигляді внутрішніх форм та інструкцій визначають правила раціональної організації обліку із застосуванням прогресивних форм і методів ведення обліку, відображують специфіку діяльності підприємства.

Основним нормативним документом, який регулює систему бухгалтерського обліку в Україні, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12], ухвалений Верховною Радою України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями .

Цим законом керуються всі суб'єкти підприємницької діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність, оскільки він регламентує організацію та ведення обліку на підприємстві, визначає первинні облікові документи і реєстри бухгалтерського обліку та встановлює загальні вимоги до фінансової звітності, характеризує принципи ведення обліку та складання фінансової звітності, застосування яких дає можливість достовірного відображення в обліку та звітності інформації про доходи, витрати та фінансові результати.

Також у цьому законі встановлено перелік підприємств, які складають фінансову та консолідовану звітність за міжнародними стандартами [30].

Міжнародні стандарти фінансової звітності є ефективним інструментом підвищення зрозумілості та прозорості інформації, формують відповідні підвалини визнання доходів і витрат, здійснення оцінки активів і зобов'язань, що дозволяє достовірно усвідомлювати та запобігати існуючим ризикам підприємства, а також зіставляти ефективність господарювання з метою

релевантної оцінки майбутнього потенціалу та розробки відповідних управлінських рішень [30].

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що Положення (стандарти) бухгалтерського обліку безпосередньо ґрунтуються на Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку, а точніше, «не суперечать міжнародним стандартам» [12]. Це свідчить про те, що майже кожному Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку відповідає певний Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку та Міжнародні стандарти фінансової звітності.

Методологічні засади відображення та формування даних про фінансові результати у звітності визначає в Україні Національні (положення) стандарти бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21] та «Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності» [18].

Щодо обліку фінансових результатів, то нормативною основою для складання найважливішої форми фінансової звітності – Звіту про фінансові результати є Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [21].

З прийняттям Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [21], відмінено дію Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1–5, що регламентували порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал.

Важливою при визначенні фінансового результату діяльності підприємства є детальна та достовірна інформація про доходи і витрати облік яких регламентують Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [25] та 16 «Витрати» [26].

Ці Положення (стандарти) визначають методологічні засади формування в обліку інформації про доходи і витрати підприємства та її

розкриття у фінансовій звітності. Зокрема, у Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку 15 «Доходи» та 16 «Витрати» наводяться умови визнання, оцінка та класифікація доходів і витрат. Така інформація надає можливість користувачам фінансової звітності порівнювати, оцінювати та прогнозувати доходи і витрати підприємства, досліджувати його прибутковість, платоспроможність, а також здійснювати аналіз фінансових результатів в динаміці та виявляти причини відхилень [30].

Під час здійснення оподаткування прибутку, визначення розміру податку на прибуток та відображення його в обліку необхідно користуватися нормами Податкового кодексу України від 02.12.2010 №2755-VI (зі змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 07.09.2017 №2146-VIII) та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток», в яких надається вся необхідна інформація щодо визначення доходів і витрат із податку на прибуток та порядок відображення її в бухгалтерському й податковому обліку [30].

Важливим інструментом реалізації принципів і методів бухгалтерського обліку є План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 892/4185 від 30.11.1999 (із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів №48 від 08.02.2014) [24].

Саме ним забезпечується однаковість відображення господарських операцій, нагромадження облікової інформації, необхідної для визначення фінансового результату діяльності підприємства, складання фінансової звітності та проведення економічного аналізу.

Зокрема, для обліку доходів, витрат та результатів діяльності Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності», класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9 «Витрати діяльності» [24].

З метою кращого розуміння, для чого саме необхідні ті чи інші рахунки

в Плані рахунків бухгалтерського обліку, що на них відображується та як вони кореспондуються, призначена Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.1999 р. (зі змінами, внесеними наказом Міністерства фінансів від 18.06.2015 № 573) [14].

В Інструкції подано коротку характеристику кожного синтетичного рахунка і його субрахунків, розглянуто їхню структуру і призначення, наведено порядок обліку найбільш типових господарських операцій. Зокрема, в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку зазначено, що рахунки класу 7 «Доходи і фінансові результати» призначені для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.; рахунки класу 8 «Витрати за елементами» є транзитними і використовуються для узагальнення інформації про витрати підприємства протягом звітного періоду, а рахунки класу 9 «Витрати діяльності» застосовуються для відображення витрат операційної, інвестиційної, фінансової діяльності [14].

Отже, нормативно-правове регулювання обліку фінансових результатів та їх використання здійснюється досить великою кількістю нормативних документів. Всі ці нормативні акти є узгодженими між собою та доповнюють один одного.

2 ОБЛІК ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ТОВ «ПРОМІНВЕСТЕКСКАВАЦІЯ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Промінвестекскавація» визначає загальні правові, соціально-економічні та організаційні засади створення, діяльності та припинення діяльності ТОВ «Промінвестекскавація», а також права і обов'язки учасників (засновником) Товариства.

Товариство створене відповідно до Цивільного Кодексу України, Господарського Кодексу України, Законів України «Про господарські товариства», та інших законодавчих актів.

Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, печатки, штампи, бланки з фірмовою назвою, товарний знак, інші реквізити, розрахунковий, валютний та інші рахунки в банках та інших кредитно фінансових установах, здійснює господарську діяльність від свого імені на підставі повного господарського розрахунку та самофінансування.

Місцезнаходження: Україна, 69050, м. Запоріжжя, вул. Космічна, 118а.

ТОВ «Промінвестекскавація» зареєстроване виконавчим комітетом Запорізької міської ради 08.12.2004 р.

Вищим органом управління підприємства є Збори Учасників Товариства. Вони складаються з учасників або їх представників. Функції виконавчого органу товариства виступає його директор.

Директор підприємства: визначає, формулює, планує, здійснює і координує всі види діяльності підприємства ; організує роботу і ефективну взаємодію виробничих одиниць, цехів та інших структурних підрозділів

підприємства, направляє їх діяльність на досягнення високих темпів розвитку і удосконалення виробництва та продукції; здійснює заходи щодо соціального захисту колективу підприємства, забезпечення і збереження зайнятості працівників; представляє підприємство в органах державної влади та у взаємовідносинах з партнерами і багато іншого.

Підприємство є юридичною особою, яке володіє, користується на власний розсуд належними йому основними фондами, цінними паперами та іншим майном, має самостійний баланс, власні і основні оборотні засоби, розрахунковий, валютний та інші рахунки в установах банків, круглу печатку із своїм найменуванням, відповідні штампи, фірмові бланки із своєю назвою та інші реквізити. А також відокремлене майно, право від свого імені укладати угоди, набувати майнові та немайнові права, нести обов'язки, виступати в суді, арбітражному чи третейському суді в якості позивача, відповідача, третьої особи та має інші ознаки юридичної особи.

Підприємство створене для здійснення діяльності в сфері експортно-імпорتنих операцій. Основний вид діяльності:

43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику;

- добування піску та гравію;
- оренда будівельних машин та устаткування.

Також ТОВ «Промінвестекскавація» надає такі послуги як:

- експедиторські;
- будівельні;
- оздоблювальні;
- монтажні;
- будівництво будинків «під ключ»;
- покрівельні, зварювальні, електромонтажні роботи;
- будівництво автомобільних доріг, гідротехнічних споруд;
- земляні роботи;
- кар'єрні роботи.

ТОВ «Промінвестекскавація» працює на ринку послуг з 2004 року. За цей час склалися партнерські відносини із багатьма підприємствами і комерційними організаціями в Україні та СНД. Одними з основних пріоритетів Компанії є оперативність у вирішенні питань, висока відповідальність персоналу, висока продуктивність і надійність техніки. Компанія постійно розширює сервіси для взаємовигідного співробітництва.

Офіс фірми зареєстрований у м. Запоріжжі, однак ТОВ «Промінвестекскавація» надає свої послуги в декількох індустриальних регіонах України, таких як Дніпропетровський, Донецький, Полтавський та Запорізький.

Підрозділи компанії розташовані здебільшого в Запорізькій області в таких містах, як Запоріжжя, Енергодар, Бердянськ, Мелітополь.

На рис. 1.1 наведено регіональне розподілення по Запорізькій області у галузі.

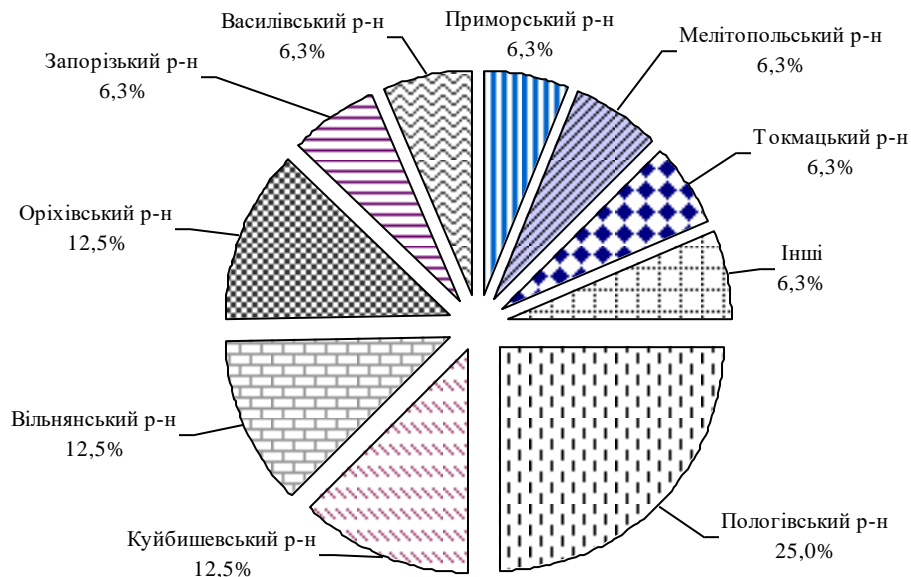

Рис. 1.1 Добувна промисловість за початок 2019 року

ТОВ «Промінвестекскавація» здійснює свою діяльність на принципах: господарського розрахунку, самоокупності та самофінансування. Самостійно планує свою діяльність, визначає перспективи розвитку та пріоритетні

напрямки.

Прибуток підприємства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З балансового прибутку підприємства сплачуються проценти по кредитах банків, а також вносяться передбачені законодавством України податки та інші платежі до бюджету. Чистий прибуток залишається у повному розпорядженні підприємства. Напрями використання прибутку визначаються засновником підприємства.

Трудова діяльність на підприємстві здійснюється на основі укладених трудових договорів, контрактів, в інших формах, передбачених чинним законодавством України.

Підприємство забезпечує громадянину, праця якого використовується, умови та охорону праці, її оплату не нижче встановленого в країні мінімального рівня, а також інші соціальні, економічні гарантії, включаючи соціальне.

Облікова ланка організаційно-управлінської структури складається з директора - головного бухгалтера - заступника головного бухгалтера - бухгалтера.

Директор підприємства: визначає, формулює, планує, здійснює і координує всі види діяльності підприємства ; організує роботу і ефективну взаємодію виробничих одиниць, цехів та інших структурних підрозділів підприємства, направляє їх діяльність на досягнення високих темпів розвитку і удосконалення виробництва та продукції; здійснює заходи щодо соціального захисту колективу підприємства, забезпечення і збереження зайнятості працівників; представляє підприємство в органах державної влади та у взаємовідносинах з партнерами і багато іншого.

Головний бухгалтер забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових

даних. Організовує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій. Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Заступник головного бухгалтера підпорядковується безпосередньо головному бухгалтерові. Заступник головного бухгалтера зобов'язаний: забезпечувати правильний та своєчасний облік основних засобів і відображення в звітах операцій пов'язаних з їх рухом; забезпечувати правильний та своєчасний облік товарно-матеріальних цінностей; забезпечувати достовірність даних про рух і залишки основних засобів, здачу звіту про інвестиції, звітів про основні засоби підприємства; складати звіти по рух товару за місяць та вести рахунки; регулярно надавати безпосередньому керівникові звіт про пророблену роботу за період; підтримувати робоче місце і техніку, яку застосовує для виконання своїх обов'язків в чистоті і працездатному стані; постійно працювати над підвищенням свого освітнього та професійного рівня, бути дисциплінованим, чітко виконувати доручення, проявляти ініціативу та мобілізувати себе на виконання поставлених задач; виконувати всі інші вказівки безпосереднього керівника та керівництва підприємства, що стосуються його роботи.

Бухгалтер –керівник операційних робітників, контролер законності і правильності здійснення операцій, організатор технології цих операцій на підприємстві. Технічною роботою він не займається, а виконує лише контрольні функції, тобто перевіряє і підписує документи з деяких операцій, де помилки можуть спричинитись до втрат коштів, або де потрібний контроль за збереженням фінансової дисципліни.

Економічний паспорт підприємства представлено у табл. 2.1.

Результати табл. 2.1 свідчать, що за період 2016-2018 рр. відбулося зростання чистого доходу – на 96,4%, що вказує на зростання обсягу реалізації продукції або зміну у цінovій політиці підприємства.

Таблиця 2.1

Економічний паспорт підприємства ТОВ «Промінвестекскавація»

Показник	Од. виміру	2016	2017	2018	Темп зростання, % 2018/2016
Чистий дохід від реалізації послуг, робіт, продукції	тис. грн	4584,2	6958,1	9002,2	96,4
Собівартість реалізованої продукції, послуг, робіт	тис. грн	3731,6	5970,3	7735,9	107,3
Середньорічна чисельність персоналу	осіб	40	44	47	17,5
Витрати на оплату праці	тис. грн	1344,0	1848,0	2312,4	72,1
Середньорічна зарплата	тис. грн	33,6	42,0	49,2	46,4
Чистий прибуток	тис. грн	188,8	288,6	387,5	105,2
Рентабельність продукції, послуг, робіт	%	5,1	4,8	5,0	-2,0
Рентабельність капіталу	%	10,5	13,6	14,3	36,2

Собівартість за аналізований період зросла – на 107,3%. Вважається незадовільним, коли темп зростання собівартості перевищує темп зміни доходу, це впливає на зниження прибутку.

Середньорічна чисельність персоналу з росла з 40 осіб у 2016р. до 47 осіб у 2018р. Відповідним чином можемо спостерігати зростання середньорічної зарплати, темп зростання становив 46,4%.

Чистий прибуток у 2018р. становив 387,5 тис. грн., що вище 2016р. – на 105,2%.

Рентабельність продукції, послуг, робіт за аналізований період знизилась – на 2%, що вказує на зниження ефективності реалізації продукції.

Рентабельність капіталу за аналізований період зросла – на 36,2%, і свідчить про підвищення ефективності управління наявним капіталом підприємства.

Організаційна структура управління підприємством представлено на рис. 2.2.

Учасник вправі передати свої повноваження на Зборах іншому

учаснику або його представникові.

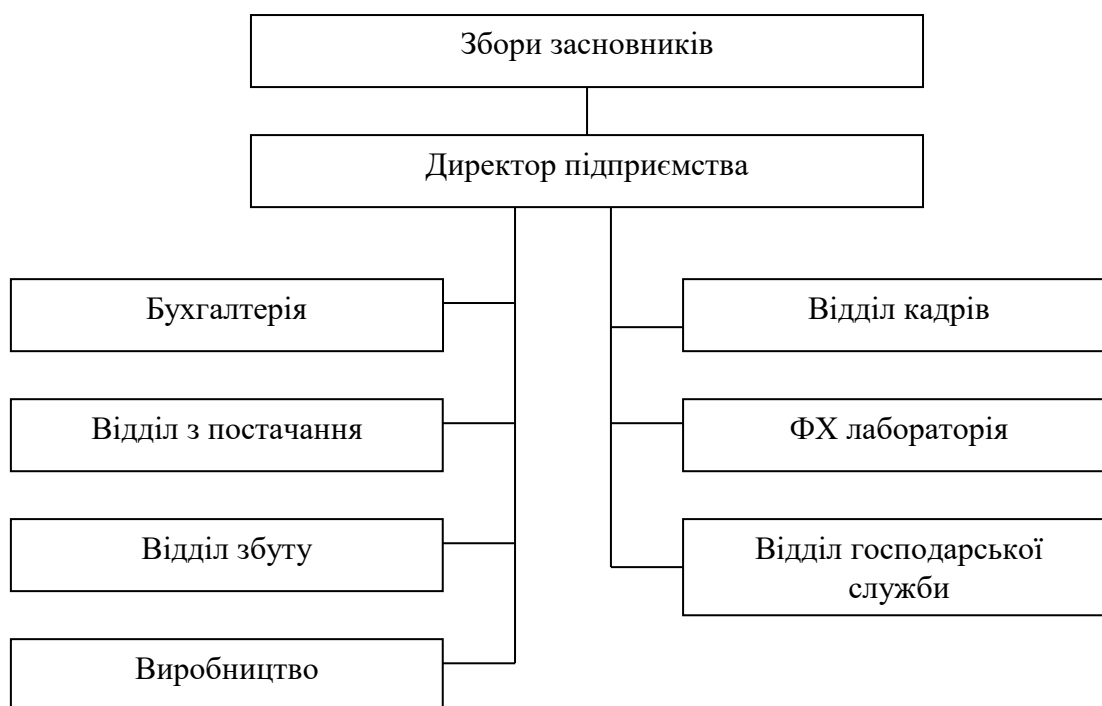

Рис. 2.2 Організаційна структура управління ТОВ
«Промінвестекскавація»

Збори учасників можуть передати на вирішення Директора (дирекції) окремі питання, що входять у компетенцію Зборів учасників крім випадків передбачених чинним законодавством.

Збори вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники, що володіють у сукупності більш ніж 60% голосів.

Учасники Товариства, що володіють у сукупності більше ніж 10% голосів мають право вимагають скликання позачергових зборів учасників у будь-який час і з будь-якого приводу, що стосується діяльності Товариства. Якщо протягом 25 днів Директор Товариства не виконав зазначеної вимоги, вони вправі самі скликати Збори учасників. Право вимагати складання позачергово зборів має також Ревізійна комісія Товариства.

Управління поточною діяльністю Товариства здійснюється виконавчим органом – директором Товариства.

Директор самостійно формує штатний розклад Товариства, якщо інше не буде встановлено Зборами учасників.

Отже, на даному підприємстві діє лінійно-функціональна організаційна структура управління.

Лінійно-функціональна організаційна структура складається з лінійних підрозділів, які виконують в організації основну роботу, та обслуговуючих спеціалізованих функціональних підрозділів.

У такій структурі лінійні ланки приймають рішення, а функціональні підрозділи здійснюють інформування та консультування лінійного керівництва при підготовці різних рішень, заходів, планів для прийняття управлінських рішень. Функціональні служби доводять свої рішення до виконавців або через вищого керівника, або (в межах спеціальних повноважень) безпосередньо.

2.2 Відображення фінансових результатів діяльності підприємства на рахунках бухгалтерського обліку

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» на підприємстві використовують для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг.

Даний рахунок 70 «Доходи від реалізації» має такі субрахунки:

– 701 «Дохід від реалізації готової продукції» – даний вид доходу включає, безпосередньо, доходи від реалізації виготовлених металевих ящиків та транспортного устаткування;

– 702 «Дохід від реалізації товарів» – даний вид доходу підприємство отримує в результаті реалізації товарів. На підприємстві немає місць роздрібної торгівлі (магазину), покупці звертаються до бухгалтерії. Відповідно, бухгалтер на основі розрахунку ціни визначає вартість товару;

– 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» – даний вид доходу включає, безпосередньо, доходи від реалізації послуг обробленню металу, ремонту тракторів, легкових автомобілів тощо.

Аналітичний облік доходів від реалізації ведеться за видами (групами) продукції, товарів, робіт, послуг.

На рахунку 71 «Інший операційний дохід» відображаються дані про інші доходи від операційної діяльності підприємства у звітному періоді, крім доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Інші операційні доходи включають:

1. Рахунок 711 «Дохід від реалізації іноземної валюти», який містить дані про доходи від реалізації валюти;

2. Рахунок 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» узагальнює інформацію про доходи від реалізації оборотних активів: виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів тощо;

3. На рахунку 713 «Дохід від операційної оренди активів» збирається інформація про доходи від оренди (крім фінансової) майна, якщо ця діяльність не є метою створення підприємства;

4. Дохід від операційної курсової різниці відображається на підприємстві на рахунку 714.

5. Сума кредиторської заборгованості за товари, послуги, за якою минув строк позовної давності включається до складу інших операційних доходів, а саме на рахунку 717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості».

На рахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності» збирається інформація про інші доходи від операційної діяльності, які не знайшли свого відображення на інших субрахунках рахунку 71 «Інший операційний дохід», зокрема про доходи по обслуговуванню не житлових приміщень тощо.

Рахунок 74 «Інші доходи» використовується для обліку доходів, які виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною та фінансовою діяльністю.

Рахунок 74 «Інші доходи» включає такі види доходів:

- 742 «Дохід від реалізації необоротних активів»;
- 746 «Інші доходи від звичайної діяльності», на якому узагальнюється інформація про інші доходи від звичайної діяльності, які не включаються на інших субрахунках рахунку 74 «Інші доходи», зокрема від незавершеного будівництва (складського приміщення), від списання кредиторської заборгованості, яка виникла не в ході операційної діяльності.

Для узагальнення інформації про витрати підприємства щодо реалізації, операційної діяльності, фінансової діяльності у синтетичному обліку використовуються рахунки класу 9 «Витрати діяльності».

Узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій ведеться на рахунку 79 «Фінансові результати» (рис.2.3).

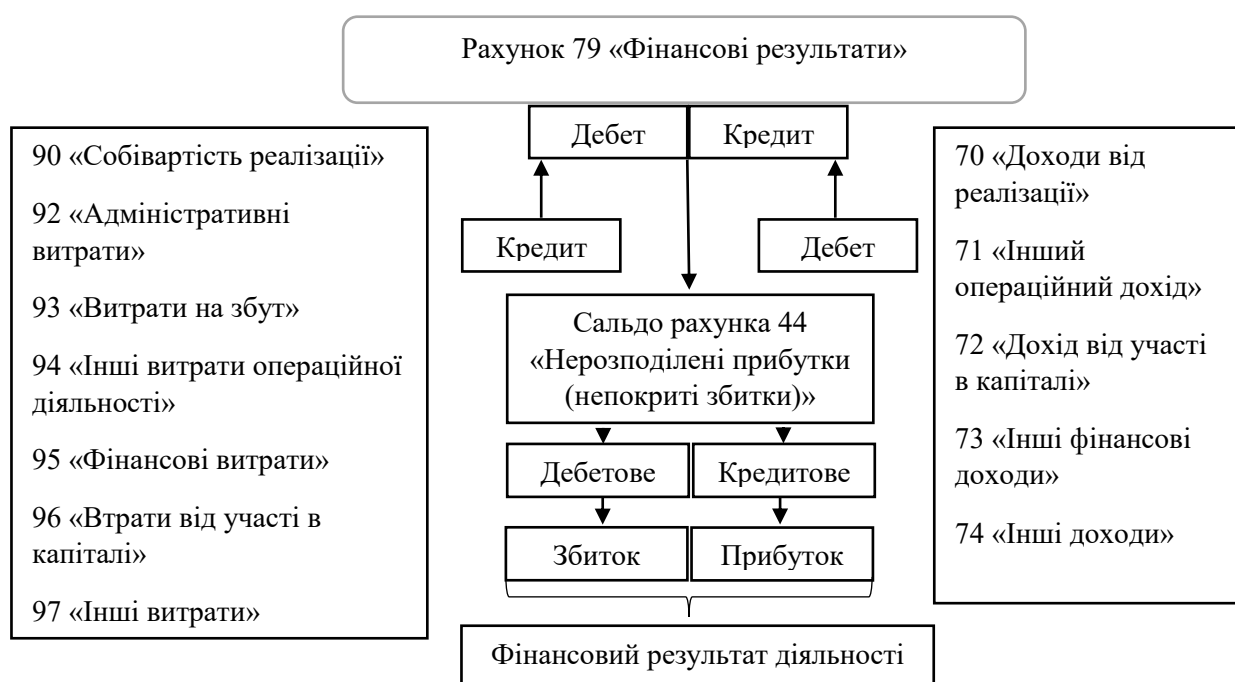

Рис.2.3 Порядок формування кінцевого фінансового результату

Рахунок 79 «Фінансові результати» є тимчасовим, результативним та має ознаки пасивного рахунку [3].

Бухгалтерський облік фінансових результатів ведеться щодо результатів від кожного виду діяльності, для яких відкривається відповідний субрахунок [3].

Рахунок 79 «Фінансові результати має такі субрахунки»:

- 791 «Результат операційної діяльності»;
- 792 «Результат фінансових операцій»;
- 791 «Результат іншої діяльності» [14].

Аналітичний облік фінансових результатів ведеться за їх характером, видам продукції, товарів, робіт послуг та іншими напрямками, визначеними підприємством самостійно [3].

Витрати по реалізації відображаються на рахунку 90 «Собівартість реалізації», на якому деталізується інформація про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

За дебетом рахунку 90 «Собівартість реалізації» відображається виробнича собівартість реалізованої готової продукції, робіт, послуг; фактична собівартість реалізованих товарів, за кредитом – списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

Адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати не включаються до складу виробничої собівартості готової та реалізованої продукції, а тому інформація про такі витрати узагальнюється на рахунках обліку витрат звітного періоду – 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності».

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» має такі субрахунки:

- 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»;
- 902 «Собівартість реалізованих товарів»;
- 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг».

Собівартість реалізації формується на основі виробничих витрат, які накопичуються на 23 рахунку «Виробництво» і списуються на рахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг», а виробничі витрати по реалізації продукції та товарів спершу списують на рахунок 26 «Готова продукція»,

тобто здійснюють оприбуткування на склад готової продукції, а при реалізації відносять на рахунок 901,902.

Виробничі витрати, які обліковуються на рахунку 23 «Виробництво» мають свою аналітику, зокрема:

- 231 – основне виробництво;
- 233 – транспорт;
- 234 – ремонтне обладнання.

Аналітичні рахунки 23.3 та 23.4 вкінці місяця закриваються на рахунок основного виробництва.

На рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» ведеться облік виробничих накладних витрат на організацію виробництва та управління цехами, дільницями, відділеннями, бригадами та іншими підрозділами основного й допоміжного виробництва, а також витрати на утримання та експлуатацію машин і устаткування.

За дебетом рахунку 91 відображається сума визнаних у звітному періоді загальновиробничих витрат, за кредитом – щомісячне, за відповідним розподілом, списання на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації».

Аналітичний облік ведеться за місцями виникнення, центрами і статтями (видами) витрат.

Загальновиробничі витрати поділяються на змінні та постійні. Відповідно змінні загальновиробничі витрати обліковуються на рахунку 911, а постійні загальновиробничі витрати, які підлягають розподілу, на рахунку 912.

Змінні загальновиробничі витрати включають:

- витрати на відрядження персоналу цеху, дільниць, водіїв по постачанню матеріалів і сировини;
- утримання, експлуатація та ремонт, страхування та операційна оренда основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення;

- вдосконалення технології та організація виробництва, витрати матеріалів, послуги сторонніх організацій;

- інші витрати (внутрізаводське переміщення матеріалів, запасних частин, інструментів зі складу до цеху, нестачі незавершеного виробництва, оплата простоїв, нестачі і втрати тощо).

До постійних загальновиробничих витрат, зокрема, належать витрати на амортизацію основних засобів загальновиробничого призначення, витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інші утримання виробничих приміщень, витрати на охорону праці, техніку безпеки і охорону навколишнього середовища, витрати на управління виробництвом:

- оплата праці апарату управління дільниць;
- відрахування на соціальне страхування, пенсійне, безробіття, медичне страхування цих працівників.

Виділяють також рахунок 913, на якому наводять дані про не валові загально виробничі витрати.

Для відображення суми загальногосподарських витрат, які пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства використовується рахунок 92 «Адміністративні витрати». Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

До адміністративних витрат відносяться витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення (оренда, амортизація, ремонт, комунальні послуги), охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків, зборів (обов'язкових платежів).

Адміністративні витрати на підприємстві обліковують на рахунках:

- 921 – адміністративні витрати, які відносяться на валові;
- 922 – адміністративні витрати, які не відносяться на валові;

93 рахунок «Витрати на збут» ведеться для обліку витрат, пов'язаних із збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг.

Аналітика по даному рахунку відкривається аналогічно до адміністративних витрат:

- 931 – витрати на збут, які відносяться на валові;
- 932 – витрати на збут, які не відносяться на валові;

За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат на збут, за кредитом – списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

До витрат на збут, зокрема, належать витрати пакувальних матеріалів, транспортування продукції, товарів за умовами договору, витрати на оплату праці водіям, торговим агентам, працівникам відділу збуту, амортизація, витрати на ремонт та утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, що використовуються для забезпечення збуту продукції, товарів, робіт і послуг.

Для обліку понесених інших операційних витрат використовується рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності» на якому ведеться облік витрат операційної діяльності підприємства, крім витрат, які відображаються на рахунках 90 «Собівартість реалізації», 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут».

Протягом досліджуваного періоду підприємство понесло наступні витрати від іншої операційної діяльності:

– 942 «Собівартість реалізованої іноземної валюти» внаслідок реалізації валюти, отриманої від закордонного покупця;

– 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»;

– 945 «Витрати від операційної курсової різниці» в результаті реалізації валюти за курсом Національного Банку України;

– 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей» – на даному рахунку підприємство відображає втрати від списання готової продукції, колін валів, поршнів тощо;

– 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки» – даний рахунок на підприємстві, протягом досліджуваного періоду, узагальнює інформацію про нараховані штрафи по податку на додану вартість, за несплату

телекомунікаційних послуг тощо;

На рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності» узагальнюється інформація про такі витрати операційної діяльності, які не знайшли відображення на інших субрахунках рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності», зокрема це витрати на амортизацію орендованих основних засобів, витрати на амортизацію основних засобів, які не використовуються у виробництві тощо.

За дебетом рахунку 94 відображається сума визнаних витрат, за кредитом – списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

Фінансові витрати обліковуються на рахунку 95 «Фінансові витрати». Дані витрати пов'язані з нарахуванням та сплатою відсотків за користування кредитами банків. Дані витрати обліковують на синтетичному рахунку 951 «Відсотки за кредит».

У процесі діяльності підприємства здійснюються інші витрати, що виникають в процесі звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів) та послуг. До інших витрат відноситься собівартість реалізованих необоротних активів та інші витрати діяльності, які відповідно обліковують на таких рахунках обліку:

– 972 «Собівартість реалізованих необоротних активів»;

– 977 «Інші витрати звичайної діяльності», на якому відображаються інші витрати звичайної діяльності, які не знайшли відображення на інших субрахунках рахунку 97 «Інші витрати».

Як зазначалося вище, сума отриманого прибутку відображається на рахунку 79 «Фінансові результати» за кредитом. Це сума чистого прибутку, оскільки нараховані податки й обов'язкові платежі з реалізації (продажу) на користь бюджету були враховані попередньо на рахунку 70 «Доходи від реалізації» до моменту перенесення його сальдо на рахунок 79 «Фінансові результати», а податок на прибуток був врахований на рахунку 98 «Податки на прибуток», а потім також відображений за дебетом рахунка 79 «Фінансові

результати».

Щодо податку на прибуток, слід зазначити, що це обов'язковий платіж до бюджету, який сплачують всі підприємства незалежно від форм власності з прибутку від господарської діяльності підприємства. Обчислення податку на прибуток здійснюється у відсотках до фактично отриманого підприємством прибутку за розрахунками податкової декларації і встановленою державою ставкою податку.

Для складання податкової декларації бухгалтерія веде податковий облік. Для обліку належної за даними бухгалтерського обліку суми податку на прибуток від звичайної діяльності та надзвичайних подій ведуть рахунок 98 «Податок на прибуток». За дебетом цього рахунка відображається нарахована сума податку на прибуток, а за кредитом — включення її до фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати».

За кредитом рахунку 79 «Фінансові результати» відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом — суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток. Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» [14].

З поданих вище даних ми можемо зробити висновок, що на підприємстві облік фінансових результатів проводиться з дотриманням вимог Законів України та інших нормативно-правових актів з регулювання обліку фінансових результатів, усі господарські операції, кореспонденції рахунків, які зафіксовані в Головній книзі відповідають вимогам інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. Отже, за даними обліку, обсяг прибутку підприємство одержує від основної діяльності, фінансових операцій та іншої звичайної діяльності. Рівень фінансового результату визначають шляхом порівняння отриманих доходів та понесених витрат.

Облік доходів проводять на рахунках 7-го класу, де протягом звітного року за кредитом відображається сума загального доходу разом із сумою

непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), що включені до ціни продажу, за дебетом – щомісячне відображення належної суми непрямих податків, зборів (обов'язкових платежів), щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати».

Облік понесених витрат фіксують на рахунках 9-го класу, де протягом року за дебетом субрахунків відображаються відповідні суми визнаних витрат, за кредитом – списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

Отже, для обліку фінансових результатів використовують рахунки 79 «Фінансові результати» та 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)».

2.3 Розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства у фінансовій звітності

Складання фінансової звітності регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [12], а також Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (рис. 2.4) [21].

До складу річної фінансової звітності належать наступні форми (рис. 2.3):

- Баланс (звіт про фінансовий стан);
- Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід);
- Звіт про рух грошових коштів;
- Звіт про власний капітал;
- Примітки до фінансової звітності.

Інформація про доходи, витрати, фінансові результати діяльності підприємства, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період розкривається у Звіті про фінансові результати.

Зміст та форма Звіту про фінансові результати, а також загальні вимоги

до розкриття його статей визначаються [5]:

- П(С)БО 15 «Доходи»;
- П(С)БО 16 «Витрати»;
- П(С)БО 17 «Податок на прибуток»;
- П(С)БО 24 «Прибуток на акцію».

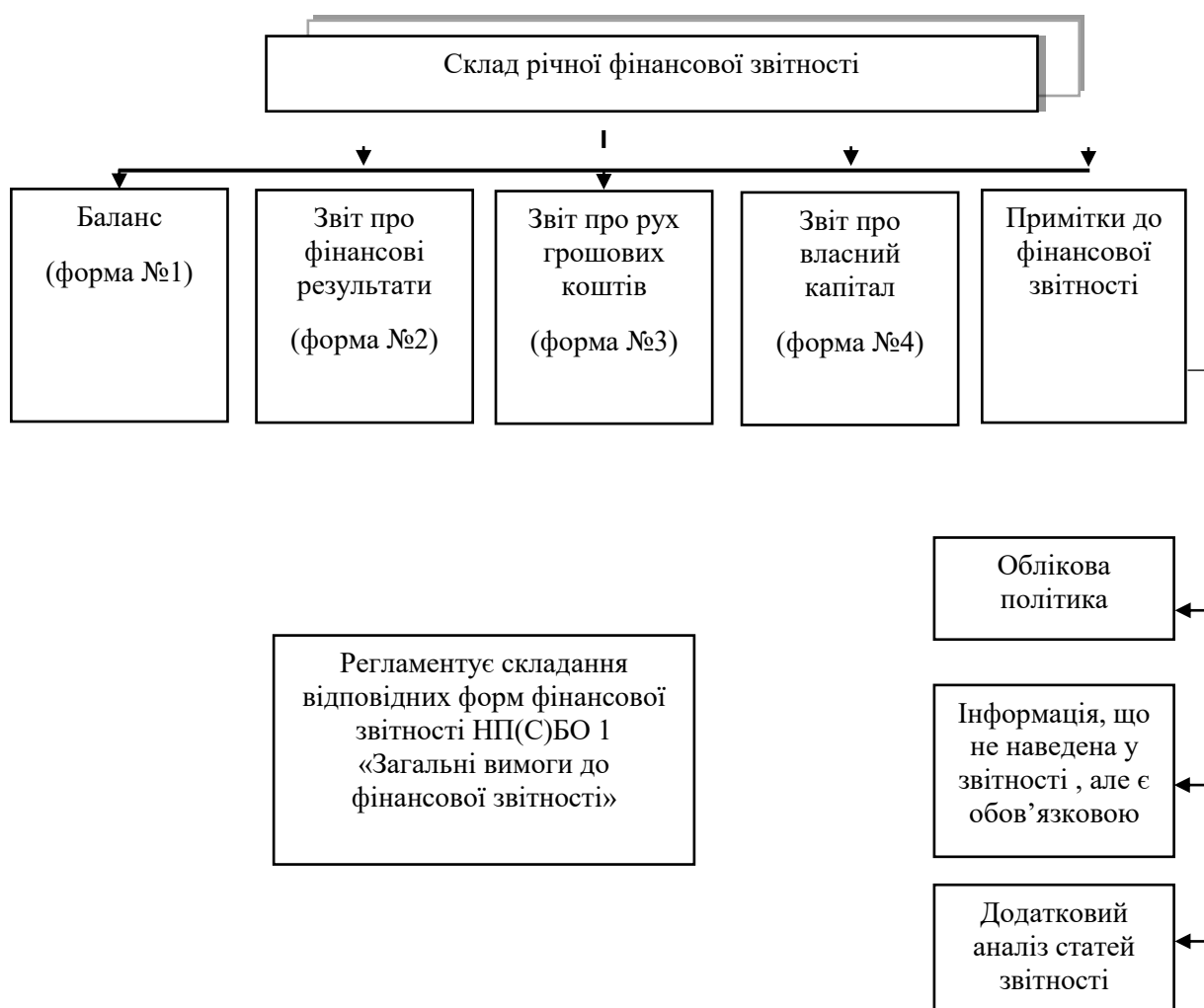

Рис. 2.4 Склад річної фінансової звітності [5]

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період [21]. Цей Звіт складається наростаючим підсумком з початку звітного року та подається у складі річної та квартальної звітності, за формою.

Звіт про фінансові результати складається з чотирьох розділів (рис. 2.5).

У першому розділі наводиться інформація про доходи (витрати) та прибутки (збитки) підприємства у розрізі різних видів діяльності, що надає змогу користувачам фінансової звітності здійснювати оцінку як результатів основної діяльності підприємства, так і результатів іншої діяльності, що не відбувається на постійній основі.

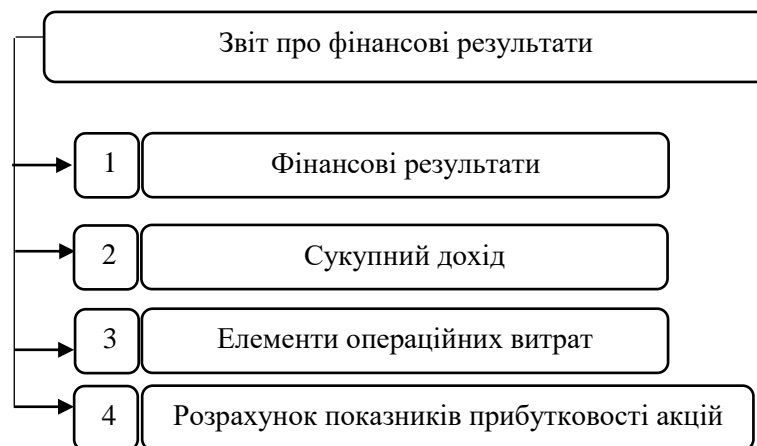

Рис. 2.5 Структура форми Звіту про фінансові результати

Крім того, інформація наведена в першому розділі надає змогу користувачам оцінити величину отриманого чистого прибутку (збитку), що підлягає розподілу між акціонерами у вигляді дивідендів. Також, дані цього розділу використовуються для розрахунку різних коефіцієнтів з метою здійснення аналізу господарської діяльності підприємства [17].

Складається цей розділ виходячи з даних за рахунками класу 7 «Доходи і результати діяльності» та 9 «Витрати діяльності» Плану рахунків [24].

З метою розкриття інформації про суми дооцінки (уцінки) необоротних активів, фінансових інструментів, накопичені курсові різниці та частки іншого сукупного доходу складають другий розділ Звіту про фінансові результати [21].

У третьому розділі наводиться інформація щодо відповідних елементів операційних витрат (на виробництво і збут, управління та інші операційні витрати), які зазнало підприємство у процесі своєї діяльності протягом звітного періоду, за вирахуванням внутрішнього обороту, тобто за вирахуванням тих витрат, які становлять собівартість продукції (робіт, послуг), виробленої і спожитої підприємством. Така інформація є корисною для проведення аналізу структури витрат за економічно однорідними елементами [17].

Цей розділ складається з використанням інформації накопиченої на рахунках класу 8, або шляхом аналізу кредитових оборотів рахунків запасів, зносу необоротних активів, забезпечень, кредиторської заборгованості [5].

Четвертий розділ «Розрахунок показників прибутковості акцій» заповнюється лише акціонерними товариствами, прості акції яких вільно продаються і купуються на фондових біржах [21].

У Звіті про фінансові результати зіставляються доходи і витрати від здійснення різних видів діяльності підприємства. На підставі цих показників визначають фінансові результати спочатку від операційної діяльності, від звичайної діяльності, а потім обчислюють чистий прибуток або збиток.

Доходи відображаються у Звіті про фінансові результати за умови, що їх оцінка може бути достовірно визначена.

Дохід у Звіті про фінансові результати відображають у момент надходження активу або погашення зобов'язання, яке приводить до збільшення власного капіталу підприємства (крім зростання капіталу за рахунок внесків учасників) [20].

Витрати відображаються у Звіті про фінансові результати за умови, що їх оцінка може бути достовірно визначена в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, яке призводить до зменшення власного капіталу підприємства (крім зменшення капіталу за рахунок його вилучення чи розподілу власниками) [20].

Порядок розкриття інформації про доходи, витрати та фінансові

результати діяльності підприємства у фінансовій звітності наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Порядок розкриття інформації у фінансовій звітності [8]

Стаття	Код рядка	Джерела формування інформації для показника (статті)
1	2	3
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Обороти за Дебетом субрахунків 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 702 «Дохід від реалізації товарів», 703 «Дохід від реалізації робіт, послуг» із Кредитом субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» за мінусом оборотів за Дебетом субрахунку 704 «Вирахування з доходу»
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Оборот за Дебетом субрахунків 901 «Собівартість реалізованої готової продукції», 902 «Собівартість реалізованих товарів», 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»
Валовий: - Прибуток	2090	Додатне значення: рядок 2000 – рядок 2050
- Збиток	2095	Від’ємне значення: рядок 2000 – рядок 2050
Інші операційні доходи	2120	Оборот за Дебетом рахунка 71 «Інший операційний дохід» із Кредитом субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»
Адміністративні витрати	2130	Обороти за Кредитом рахунка 92 «Адміністративні витрати» із Дебетом субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»
Витрат на збут	2150	Обороти за Кредитом рахунка 93 «Витрати на збут» із Дебетом субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»
Інші операційні витрати	2180	Обороти за Кредитом рахунка 94 «Інші витрати операційної діяльності» із Дебетом субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»
Фінансовий результат від операційної діяльності: - прибуток	2190	Додатне значення: рядок 2090 (рядок 2095) + рядок 2120 – рядок 2130 – рядок 2150 – рядок 2180
- збиток	2195	Від’ємне значення: рядок 2090 (рядок 2095) + рядок 2120 – рядок 2130 – рядок 2150 – рядок 2180
Дохід від участі в капіталі	2200	Оборот за Кредитом рахунка 72 «Дохід від участі в капіталі» із Кредитом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій»
Інші фінансові доходи	2220	Оборот за Кредитом рахунка 73 «Інші фінансові доходи» із Кредитом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій»
Інші доходи	2240	Оборот за Кредитом рахунка 74 «Інші доходи» із Кредитом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій»

Продовження табл. 2.2

1	2	3
Фінансові витрати	2250	Оборот за Дебетом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» із Кредитом рахунка 95 «Фінансові витрати»
Втрати від участі в капіталі	2255	Оборот за Дебетом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» із Кредитом рахунка 96 «Втрати від участі в капіталі»
Інші витрати	2270	Оборот за Дебетом субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» із Кредитом рахунка 97 «Інші витрати»
Фінансовий результат до оподаткування: - прибуток	2290	Додатне значення: рядок 2190 (рядок 2195) + рядок 2200 + рядок 2220 + рядок 2240 – рядок 2250 – рядок 2255 – рядок 2270
- збиток	2295	Від’ємне значення: рядок 2190 (рядок 2195) + рядок 2200 + рядок 2220 + рядок 2240 – рядок 2250 – рядок 2255 – рядок 2270
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Оборот за Дебетом субрахунку 793 «Результат іншої діяльності» із Кредитом рахунка 98 «Податок на прибуток» або оборот за Дебетом рахунка 98 «Податок на прибуток» із Кредитом субрахунку 793 «Результат іншої діяльності»
Прибуток (збиток від припиненої діяльності після оподаткування)	2305	Вибірка із кредитових або дебетових оборотів рахунка 79 «Фінансові результати», яка відображає фінансовий результат від припиненої діяльності
Чистий фінансовий результат: - прибуток	2350	Додатне значення: рядок 2290 (рядок 2295) – (+) рядок 2300 + (–) рядок 2305
- збиток	2355	Від’ємне значення: рядок 2290 (рядок 2295) – (+) рядок 2300 + (–) рядок 2305

У статті «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» відображається дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежі від оренди об’єктів інвестиційної нерухомості) за вирахуванням наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів.

Організації, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами, у цій статті відображають вартість, за якою реалізовано цінні папери, та суму винагороди за виконання інших операцій, пов’язаних з розміщенням, купівлею і продажем цінних паперів, з урахуванням відповідних вирахувань [18].

У статті «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» відображається виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) та (або) собівартість реалізованих товарів.

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) визначається згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [26], Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи».

У цій статті організації, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами, відображають балансову вартість реалізованих цінних паперів [18].

Підприємства, які провадять діяльність з випуску та проведення лотерей, у цій статті наводять відрахування на створення (формування) за звітний період призового фонду, а також резерву, що покриває розмір джек-поту, не забезпечений сплатою участі у лотереї [18].

Валовий прибуток (збиток) розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

У статті «Інші операційні доходи» відображаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг):

- дохід від операційної оренди активів; дохід від операційних курсових різниць;
- відшкодування раніше списаних активів;
- дохід від роялті, відсотків, отриманих на залишки коштів на поточних рахунках в банках, дохід від реалізації оборотних активів (крім фінансових інвестицій), необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, дохід від списання кредиторської заборгованості, одержані штрафи, пені, неустойки [16].

У статті «Адміністративні витрати» відображаються

загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства.

У статті «Витрати на збут» відображаються витрати підприємства, пов'язані з реалізацією продукції (товарів), - витрати на утримання підрозділів, що займаються збутом продукції (товарів), рекламу, доставку продукції споживачам.

У статті «Інші операційні витрати» відображаються собівартість реалізованих виробничих запасів, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття; відрахування на створення резерву сумнівних боргів і суми списаної безнадійної дебіторської заборгованості відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»; втрати від знецінення запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні (фінансові) санкції; відрахування для забезпечення наступних операційних витрат, а також усі інші витрати, що виникають в процесі операційної діяльності підприємства (крім витрат, що включаються до собівартості продукції (товарів, робіт, послуг)) [11].

У статті «Дохід від участі в капіталі» відображається дохід, отриманий від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі [18].

У статті «Інші фінансові доходи» відображаються дивіденди, відсотки та інші доходи, отримані від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі) [19].

У статті «Інші доходи» відображається дохід від реалізації фінансових інвестицій; дохід від неопераційних курсових різниць; дохід підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, та інші доходи, які виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства [14].

У статті «Фінансові витрати» відображаються витрати на проценти та

інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати») [18].

У статті «Втрати від участі в капіталі» відображається збиток від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких ведеться методом участі в капіталі [18].

У статті «Інші витрати» відображаються собівартість реалізації фінансових інвестицій; втрати від неопераційних курсових різниць; втрати від уцінки фінансових інвестицій та необоротних активів; витрати підприємств (крім тих, основною діяльністю яких є торгівля цінними паперами) від зміни балансової вартості фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю; інші витрати, які виникають у процесі господарської діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства [18].

Прибуток (збиток) до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків).

У статті "Витрати (дохід) з податку на прибуток" відображається сума витрат (доходу) з податку на прибуток, визначена згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток».

У статті «Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування» відображаються відповідно прибуток або збиток від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації [13].

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування.

2.4 Удосконалення обліку фінансових результатів

Облік є досить складною інформаційною системою у якої важливою складовою є облік фінансових результатів адже вона накопичує данні щодо доходів і витрат на основі яких формується фінансовий результат діяльності підприємства. Для покращення обліку фінансових результатів важливим чинником є аналіз сучасних тенденцій шляхів удосконалення обліку фінансових результатів на підприємствах.

У таблиці 2.3 наведені шляхи удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства запропонованих різними науковцями.

Таблиця 2.3

Аналіз шляхів удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства запропонованих різними науковцями [13]

Автори	Сутність удосконалення обліку фінансових результатів діяльності підприємства
1	2
Бабіч В.В., Поддєрьогін А.М.	запропоновано рахунок 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» доповнити субрахунком субрахунок «Розподілений (використаний) прибуток у звітному періоді», це дасть змогу узгодити розподіл й використання прибутку
Білик М.Д., Бабіч В.В.	запропоновано для поглиблення можливостей аналізу інформації щодо доходів і витрат підприємств використовувати субрахунки 2-го і наступних порядків до рахунків і субрахунків 7-го і 9-го класів (у тому числі 79 «Фінансові результати»), крім того обґрунтовано для покращення обліково-аналітичного забезпечення процесу управління фінансовими результатами використання елементів управлінського обліку (створення центрів відповідальності)
Дюкарева Х.Л.	пропонує розвивати управлінський облік, запровадити на підприємствах двокругову систему обліку, з виділенням окремих рахунків для обліку показників центрів відповідальності. Облік за місцями виникнення нині є необхідним, враховуючи впровадження в дію П(с)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами».
Склярук І.П	встановила невідповідність використання рахунку 44 «Нерозподілені прибутки(непокриті збитки)» за його призначенням відповідно до діючого Плану рахунків. Запропонувала для отримання достовірної інформації про отриманий чистий та нерозподілений прибуток назву рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» замінити на назву 44 «Отриманий чистий прибуток (збиток)» з відповідними субрахунками.

Продовження табл. 2.3

1	2
Єрем'ян О.М.	запропонувала зміни в методиці формування і відображення в бухгалтерському обліку фінансових результатів за видами діяльності з урахуванням корегування рахунку 79 «Фінансові результати» і введення нових субрахунків. Зокрема, субрахунків: 791 «Результат основної діяльності», 792 «Результат від іншої операційної діяльності», 793 «Результат від фінансової діяльності», 794 «Результат від інвестиційної діяльності», 795 «Результат надзвичайних подій».
Кузь В.І.	пропонує змінити назву рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» на «Нерозподілений (невикористаний) прибуток (непокритий збиток)» та субрахунку 441 «Прибуток нерозподілений» на «Прибуток нерозподілений (невикористаний)», що забезпечить узгодження назв рахунків і з змістом об'єктів та процесів, які на них обліковуються.
Мороз Ю.Ю.	доведено, що методика формування фінансових результатів не від реалізації об'єктів діяльності підприємства є не тільки складна у застосуванні, але і безпідставно завищує (чи занижує) результати господарювання тому пропонується результати переоцінки і первісного визнання активів, якщо є у них потреба, включати до додаткового капіталу. Для вирішення цієї проблеми необхідно розмежувати господарські операції відповідно до участі їх в створенні результатів господарювання (рахунок 79 «Фінансові результати» і вартості підприємства (рахунок 42 «Додатковий капітал»). Для усунення неузгодженостей між потребами в інформації щодо видів діяльності та наявною методикою її формування на рахунку 79 «Фінансові результати» необхідно внести зміни до складу його субрахунків: 791 «Результат основної діяльності», 792 «Результат іншої операційної діяльності», 793 «Результат фінансової діяльності», 794 «Результат інвестиційної діяльності», 795 «Результат надзвичайних подій».
Наумчук І.В., Букало Н.А	пропонується на субрахунках 791 «Результат операційної діяльності» та 792 «Результат фінансових операцій» відкривати додаткові субрахунки 7911 «Результат від операційної діяльності», 7912 «Результат від іншої операційної діяльності», 7921 «Результат від інвестиційної діяльності» та 7922 «Результат від фінансової діяльності»
Олійничук О.І.	пропонує чітко розмежовувати фінансові результати за видами діяльності, тому обґрунтувала зміни в організації та методиці їхнього обліку, а саме запропонувала введення аналітичних рахунків 7911 «Результат основної діяльності» 7912 «Результат іншої операційної діяльності» до рахунку 791 «Результат операційної діяльності».
Поливана Л.А.	обґрунтувала доцільність введення в систему рахунків бухгалтерського обліку субрахунку 790 «Валовий прибуток» з відповідними субрахунками третього порядку 7901 «Відстрочений валовий прибуток» та 7902 «Отриманий валовий прибуток» для реальності (адекватності) оцінки, відповідальності за її проведення та відображення тимчасової різниці в сумі доходу.

Продовження табл. 2.3

1	2
Тесленко Т.І., Конькова Н.В.	пропонують впровадження субрахунків до рахунку з обліку прибутків і збитків за різними видами діяльності. Така класифікація фінансових результатів за видами діяльності на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» дозволить контролювати вплив результатів окремого виду діяльності на загальний результат діяльності підприємства. Це надасть інформацію внутрішнім ї користувачам для прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів в певному напрямку господарської діяльності
Цветнова О.В.	проведений аналіз порядку відображення інформації про фінансові результати при журнальній формі обліку показав, що існуючі журнали не дають можливості представити детальну аналітичну інформацію про формування прибутку (збитків) підприємства. Тому пропонується ввести до Журналу 6 Розділ III «Аналітичні дані до рахунку 79 «Фінансові результати»; більш деталізувати інформацію, що наводиться у розділіII Журналу 6; до Журналу 7 пропонується впровадити відомість 7.3 «Аналітичних даних про формування прибутку (збитків)».
Янок Д.А.	вважає, що при формуванні фінансового результату необхідно змінити облік витрат на збут і адміністративних витрат шляхом перегляду методики формування такого показника фінансової звітності як «Собівартість реалізованої продукції».

Аналіз наведених шляхів удосконалення показав, що основними об'єктами удосконалення є рахунки 79 «Фінансові результати», 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», 73 «Інші фінансові доходи» та 71 «Інший операційний дохід». Найбільше пропозицій щодо удосконалення пов'язані з рахунком 79 «Фінансові результати».

Більшість науковців пропонують використовувати більшу кількість субрахунків або змінити назви вже існуючим і додати нові. Такими шляхами вони пропонують нівелювати основний недолік формування фінансового результату в Плані рахунків бухгалтерського обліку: на субрахунках 791 й 792 поєднані по два види діяльності підприємства на субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» основна та інша операційна діяльність, а на субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» інвестиційна й фінансова діяльність. Щодо рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», науковці пропонують використання субрахунків для обліку за різними видами діяльності як прибутків так і збитків.

Ще одним шляхом удосконалення обліку фінансових результатів є використання елементів управлінського обліку, а саме створення на підприємствах центрів відповідальності.

Отже, сучасна практика аналітичної деталізації обліку доходів і фінансових результатів діяльності торговельного підприємства з продажу товарів має забезпечувати можливість оперативного аналізу отриманих від продажу товарів доходів і бути зручною та надійною базою для прийняття ефективних рішень в управлінні продажами товарів. Розглядаючи управління продажами в умовах активізації ринкових відносин, необхідно зазначити, що ключовим завданням підприємств торгівлі на сучасному етапі стає орієнтація на споживача. Це означає, що будь-яке управлінське рішення щодо того, за допомогою яких методів продажу здійснювати торговельну діяльність, має базуватися на аналізі оперативної бухгалтерської інформації щодо формування доходів та фінансових результатів підприємства.

3 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМТВА

3.1 Аналіз формування доходів, витрат і фінансових результатів підприємства

Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства ТОВ «Промінвестекскавація», їх рівень та динаміка розраховано на основі фінансової звітності Ф№1 – Баланс, Ф№2 – Звіт про фінансові результати та наведені в табл. 3.1

Таблиця 3.1

Аналіз основних показників фінансово-економічної діяльності ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр.

Показники	Роки			Відхилення 2018р. від:			
	2016	2017	2018	2016р.		2017р.	
				(+,-)	%	(+,-)	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	4584,2	6958,1	9002,2	4418,0	96,4	2044,1	29,4
2. Інші операційні доходи	9,4	30,8	6,0	-3,4	-36,2	-24,8	-80,5
3. Разом чисті доходи, тис. грн.	4593,6	6988,9	9008,2	4414,6	96,1	2019,3	28,9
4. Витрати, разом, тис. грн.	4350,8	6623,4	8525,8	4175	96,0	1902,4	28,7
5. Чистий прибуток, тис. грн.	188,8	288,6	387,5	198,7	105,2	98,9	34,3
6. Вартість активів підприємства, тис. грн.	1865,5	2371,0	3055,4	1189,9	63,8	684,4	28,9
7. Вартість необоротних активів, тис. грн.	723,6	689,0	733,2	9,6	1,3	44,2	6,4
8. Частка необоротних активів в загальній вартості активів, %	38,8	29,1	23,9	-14,9	-38,4	-5,2	-17,9
9. Вартість оборотних активів, тис. грн.	1139,5	1680,3	2320,4	1180,9	103,6	640,1	38,1
10. Частка оборотних активів в загальній вартості активів, %	61,1	70,8	75,9	14,8	24,2	5,1	7,2
11. Вартість власного капіталу, тис. грн.	947,5	1066,1	1222,8	275,3	29,1	156,7	14,7
12. Частка власного капіталу в загальній вартості пасивів, %	50,8	44,9	40,0	-10,8	-21,3	-4,9	-10,9

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8
13. Вартість залученого капіталу, тис. грн.	918,0	1304,9	1832,6	914,6	99,6	527,7	40,4
14. Частка залученого капіталу в загальній вартості пасивів, %	49,2	55,0	59,9	10,7	21,7	4,9	8,9
15. Фондовіддача необоротних активів, тис. грн. (п.1/п.7)	6,3	10,1	12,3	6,0	95,2	2,2	21,8
16. Рентабельність продажу, % (п.5/п.1)*100%	4,1	4,1	4,3	0,2	-	0,2	-
17. Рентабельність сукупних активів, % (п.5/п.6)*100%	10,1	12,2	12,7	2,6	-	0,5	-
18. Рентабельність власного капіталу, % (п.5/п.11)*100%	19,9	27,1	31,7	11,8	-	4,6	-
19. Середньорічна чисельність штатних працівників, чол.	40	44	47	7	17,5	3	6,8
20. Продуктивність праці, тис. грн. на 1 чол. (п.1/п.19)	114,6	158,1	191,5	76,9	67,1	33,4	21,1

Як видно з проведених розрахунків таблиці 3.1 ТОВ «Промінвестекскавація» чистий дохід підприємства у 2018 р. склав 9002,2 тис. грн., що вище за 2016 р. на 4418 тис. грн. або на 96,4%, та вище від 2017р. на 2044,1 тис. грн. або на 29,4%, підвищення доходу свідчить про збільшення обсягу реалізації продукції, або зміни у ціноутворенні.

Іншіопераційні доходи за аналізований період мають тенденцію до зниження, так у 2018р. порівняноіз 2016р. – на 36,2%, порівняноіз 2017р. – на 80,5%.

Із підвищенням обсягу реалізації продукції спостерігається підвищення з кожним роком витрат підприємства, у 2018р. витрати склали 8525,8 тис. грн., що вище за 2018р. на 4175,0 тис. грн. або на 96%, та вище за 2017р. на 1902,4 тис. грн. або на 28,7%.

У 2018 р. завдяки підвищенню доходів вищими темпами ніж витрати відмічено зростання чистого прибутку, відносно 2016 р. – на 198,7 тис. грн. або 105,2%, а відносно 2017 р. – на 98,9 тис. грн. або 34,3%.

Вартість активів у 2018 р. відносно 2016р. підвищилась на 1189,9 тис. грн. або 63,8%, а відносно 2017 р. вартість активів зросла – на 684,4 тис. грн. або 28,9%, що відбулося за рахунок збільшення вартості необоротних та

оборотних активів, такі зміни вказують на підвищення виробничої та ділової активності підприємства.

За аналізований період відмічено підвищення вартості власного капіталу та підвищення вартості позикового капіталу, у 2018р. власний капітал займає меншу частку в структурі пасивів підприємства – 40%, позиковий, в свою чергу, – 59,9%. Це вказує на незадовільну фінансову стійкість підприємства.

Зазначимо, що позиковий капітал складається із довгострокових та поточних зобов'язань.

Спостерігається за аналізований період підвищення фондівіддачі, що свідчить про покращення ефективності використання необоротних активів.

Підприємство є рентабельним, про що свідчать додатне значення показників рентабельності, позитивним показником є підвищення всіх показників рентабельності, що вказує на ефективне використання ресурсів.

Із підвищенням обсягу реалізації продукції відмічено також підвищення продуктивності праці, відносно 2016р. – на 67,1%, а відносно 2017р. – на 21,1%.

Середньорічна чисельність працівників у 2018р. склала 47 осіб.

Проведемо факторний аналіз фондівіддачі, фондоємності та рентабельності основних фондів.

Вихідні дані для факторного аналізу представлено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Вихідні дані для факторного аналізу рентабельності

Показники	Базовий рік 2016	Звітний рік 2018
1. Чистий дохід, тис. грн.	4584,2	9002,2
2. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1367,7	1763,4
3. Чистий прибуток, тис. грн.	188,8	387,5

Факторний аналіз:

$$F_v \text{ баз} = 4584,2 / 1367,7 = 3,35 \text{ грн.}$$

$$\Phi_{\text{в умов}} = 9002,2 / 1367,7 = 6,58 \text{ грн.}$$

$$\Phi_{\text{в зв}} = 9002,2 / 1763,4 = 5,11 \text{ грн.}$$

– зміна фондівдачі за рахунок впливу зміни чистого доходу:

$\Delta\Phi_{\text{в ЧД}} = 6,58 - 3,35 = 3,23 \text{ грн./грн.}$ Позитивний вплив, зростання чистого доходу викликало зростання фондівдачі – на 3,23 грн.

– зміна фондівдачі за рахунок впливу зміни середньорічної вартості основних засобів: $\Delta\Phi_{\text{в ОЗ}} = 5,11 - 6,58 = -1,47 \text{ грн.}$ Незадовільний вплив, зростання середньорічної вартості основних засобів викликало зниження фондівдачі – на 1,47 грн.

$$\text{Загальна зміна: } \Delta\Phi_{\text{в}} = 3,23 - 1,47 = 1,76 \text{ грн.}$$

Отже, в цілому під дією вказаних факторів, фондівдача за період 2016-2018 рр. зросла – на 1,76 грн.

Факторний аналіз фондоємності:

$$\Phi_{\text{є баз}} = 1367,7 / 4584,2 = 0,29 \text{ грн.}$$

$$\Phi_{\text{є умов}} = 1763,4 / 4584,2 = 0,38 \text{ грн.}$$

$$\Phi_{\text{є зв}} = 1763,4 / 9002,2 = 0,19 \text{ грн.}$$

–зміна фондоємності за рахунок зміни вартості основних засобів:

$\Delta\Phi_{\text{є ОЗ}} = 0,38 - 0,29 = 0,09 \text{ грн.}$ Незадовільний вплив, зростання вартості основних засобів викликало зростання фондоємності – на 0,09 грн./грн.

–зміна фондоємності за рахунок зміни чистого доходу:

$\Delta\Phi_{\text{є ЧД}} = 0,19 - 0,38 = -0,19 \text{ грн.}$ Позитивний вплив, зростання чистого доходу викликало зниження фондоємності – на 0,19 грн./грн.

Загальний вплив:

$$\Delta\Phi_{\text{є}} = 0,09 - 0,19 = -0,1 \text{ грн.}$$

Отже, в цілому під дією вказаних факторів, фондоємність за період 2016-2018рр. знизилась – на 0,1 грн.

Факторний аналіз рентабельності основних фондів:

$$R_{\text{баз}} = 188,8 / 1367,7 \times 100 = 13,8\%$$

$$R_{\text{умов}} = 387,5 / 1367,7 \times 100 = 28,3\%$$

$$R_{зв} = 387,5 / 1763,4 \times 100 = 21,9\%$$

–зміна рентабельності основних засобів за рахунок зміни розміру чистого прибутку: $\Delta R_{ЧП} = 28,3 - 13,8 = 14,5\%$. Позитивний вплив, зростання чистого прибутку викликало зростання рентабельності основних засобів – на 14,5%.

–зміна рентабельності основних засобів за рахунок зміни вартості основних засобів: $\Delta ROЗ = 21,9 - 28,3 = -6,4\%$. Незадовільний вплив, зростання вартості основних засобів викликало зниження рентабельності – на 6,4%.

$$\text{Загальний вплив: } \Delta R = 14,5 - 6,4 = 8,1\%$$

Отже, під дією розглянутих факторів рентабельність основних засобів у період 2016-2018рр. зростає – на 8,1%.

Проведемо оцінку ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Промінвестекскавація».

Оцінка ефективності використання оборотних коштів здійснюється через показники його оборотності. Оскільки критерієм оцінки ефективності використання оборотних активів є фактор часу, то використовуються показники, які відображають:

- по-перше, тривалість обороту в днях або загальний час обороту;
- по-друге, швидкість обороту.

Розрахунок показників ефективності використання оборотних активів аналізованого підприємства наведено в таблиці 3.3.

Як впливає із таблиці 3.3 тривалість обороту оборотних активів за 2018 рік склала 80 днів і в порівнянні з 2016р. вповільнилась на 2,4 дні, а порівняно з 2017р. вповільнилась на 6,6 днів.

Уповільнення оборотності оборотних активів у 2018р. порівняно із 2016р. забезпечено завдяки уповільненню оборотності грошових коштів – на 1,1 днів та уповільнення оборотності запасів – на 5,9 днів. Уповільнення оборотності оборотних активів у 2018р. порівняно із 2017р. забезпечено завдяки уповільненню оборотності грошових коштів – на 1,6 днів,

уповільненню оборотності коштів у розрахунках – на 2,5 днів та уповільненню оборотності запасів – на 2,1 днів.

Таблиця 3.3

Розрахунок показників ефективності використання оборотних активів
ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр.

Показники	Роки			Відхилення 2018 року від:	
	2016	2017	2018	2016	2017
1. Середні залишки оборотних активів, тис. грн.	985,3	1409,9	2000,4	1015,1	590,5
1.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	19,9	20,9	68,4	48,5	47,5
1.2. Коштів у розрахунках	520,5	643,6	900,3	379,8	256,7
1.3. Запасів	444,8	745,4	1023,7	578,9	278,3
2. Виручка від реалізації, тис. грн.	4584,2	6958,1	9002,2	4418	2044,1
2.1. Одноденна виручка від реалізації, тис. грн.	12,7	19,2	25,0	12,3	5,8
3. Оборотність оборотних активів, дні	77,6	73,4	80,0	2,4	6,6
3.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	1,6	1,1	2,7	1,1	1,6
3.2. Коштів у розрахунках	41,0	33,5	36,0	-5	2,5
3.3. Запасів	35,0	38,8	40,9	5,9	2,1
4. Числооборотів оборотних активів, раз	4,7	4,9	4,5	-0,2	-0,4
4.1. Грошових коштів та їх еквівалентів	230,4	332,9	131,6	-98,8	-201,3
4.2. Коштів у розрахунках	8,8	10,8	10,0	1,2	-0,8
4.3. Запасів	10,3	9,3	8,8	-1,5	-0,5
5. Вивільнення (-), потреба (+) оборотних активів у зв'язку зі змінами їх оборотності, грн.	-	-80,6	165,0	-	245,6
6. Коефіцієнт завантаження оборотних активів, грн/грн	0,21	0,20	0,22	0,01	0,02
7. Рентабельність оборотних активів, %	19,2	20,5	19,4	0,2	-1,1

Зміни в цілому свідчать про деяке погіршення ефективності використання оборотних активів підприємства у 2017р. відносно 2016р. та погіршення ефективності використання порівняно із 2017р. Оборотні активи

за 2018 рік здійснили в середньому 4,5 обороти проти 4,7 оборотів в 2016р. в 2017р. значення становило 4,9 обертів.

Коефіцієнт завантаження оборотних активів характеризує величину оборотних коштів на 1 грн. реалізованої продукції. Чим менше оборотних коштів припадає на одну гривню реалізованої продукції, тим краще вони використовуються. За аналізований період спостерігається зростання даного показника, у 2018р. порівняно із 2016р. – на 0,01 коп., порівняно із 2017р. – на 0,02 коп. Рентабельність оборотних активів у 2018р. становила 19,4%, що вище 2016р. – на 0,2%, а порівняно із 2017 р. спостерігається зниження рентабельності – на 1,1%.

Отже, в цілому можемо відмітити про незначне погіршення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Промінвестекскавація» у 2018 р. порівняно із 2016 р. та погіршення порівняно із 2017 р.

Вплив факторів на зміну оборотності оборотних активів розраховано в таблицях 3.4 та 3.5.

Таблиця 3.4

Фактори, які впливають на оборотність оборотних активів підприємства у 2018 р. (порівняно з 2016 р.)

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.		Оборотність оборотних активів, дні			Відхилення, (+,-)		
						усього	в т.ч. за рахунок	
	2016р.	2018р.	2016р.	2018р.	скоригований показник		виручки	середніх залишків
1. Грошові кошти	19,9	68,4	1,6	2,7	0,8	1,1	-0,8	1,9
2. Кошти у розрахунках	520,5	900,3	41,0	36,0	20,8	-5	-20,2	15,2
3. Запаси	444,8	1023,7	35,0	40,9	17,8	5,9	-17,2	23,1
Усього оборотних активів	985,3	2000,4	77,6	80,0	39,3	2,4	-38,3	40,7
Одноденна виручка, тис. грн.	12,7	25,0	-	-	-	-	-	-

Скоригований показник оборотності оборотних активів розраховано при значенні середніх залишків оборотних активів за базовий період (2016 рік, 2017 рік) та одноденній виручці від реалізації за звітний період (2018 рік).

Різниця між скоригованим показником та оборотністю оборотних активів базового періоду є свідченням впливу зміни виручки від реалізації продукції, а різниця між оборотністю оборотних активів звітного періоду та скоригованим показником вказує на вплив зміни середніх їх залишків.

Проведені розрахунки, табл. 3.4 свідчать, що порівняно з 2016 роком причиною погіршення ефективності використання мобільних активів стало значне зростання середніх залишків оборотних активів, яке обумовило уповільнення їх оборотності на 40,7 днів як в цілому по підприємству, так і в розрізі окремих видів оборотних активів, грошових коштів – на 1,9 днів, коштів у розрахунках – на 15,2 днів, запасів – на 23,1 днів.

Таблиця 3.5

Фактори, які впливають на оборотність оборотних активів підприємства у 2018 р. (порівняно з 2017 р.)

Види оборотних активів	Середні залишки оборотних активів, тис. грн.		Оборотність оборотних активів, дні			Відхилення, (+,-)		
						усього	в т.ч. за рахунок	
	2017р.	2018р.	2017р.	2018р.	скоригований показник		виручки	середніх залишків
1. Грошові кошти	20,9	68,4	1,1	2,7	0,8	1,6	-0,3	1,9
2. Кошти у розрахунках	643,6	900,3	33,5	36,0	25,7	2,5	-7,8	10,3
3. Запаси	745,4	1023,7	38,8	40,9	29,8	2,1	-9	11,1
Усього оборотних активів	1409,9	2000,4	73,4	80,0	56,4	6,6	-17	23,6
Одноденна виручка, тис. грн.	19,2	25,0	-	-	-	-	-	-

Зростання виручки навпаки, позитивно вплинуло на прискорення оборотності оборотних активів, в цілому - на 38,3 днів. В розрізі окремих видів, грошових коштів – на 0,8 днів, коштів у розрахунках – на 20,2 дні, запасів - на 17,2 днів. Порівняно з 2017 роком уповільнення оборотності оборотних активів пояснюється також збільшенням середнього розміру оборотних активів, що призвело до уповільнення їх оборотності на 23,6 днів в цілому по підприємству, так і в розрізі окремих видів оборотних активів, грошових коштів – на 1,9 днів, коштів у розрахунках – на 10,3 днів, запасів – на 11,1 днів.

В даний період зростання виручки позитивно вплинуло на прискорення оборотності оборотних активів, в цілому - на 17 днів. В розрізі окремих видів, грошових коштів – на 0,3 дня, коштів у розрахунках – на 7,8 дні, запасів - на 9 днів.

Підсумовуючи вищезазначене можемо стверджувати, що оборотні активи підприємством у 2018 р. відносно 2016-2017 рр. використовувались менш ефективно, основною причиною уповільнення оборотності стало значне зростання середньорічної вартості оборотних активів, як в цілому по підприємству так і в розрізі окремих видів оборотних активів.

Проведемо дослідження показників ефективності використання персоналу ТОВ «Промінвестекскавація», табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Показники ефективності використання персоналу ТОВ
«Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр.

Показники	2016р.	2017р.	2018р.	Відхилення, (+,-) 2018р. від:	
				2016	2017
1	2	3	4	5	6
1. Чистий дохід, тис. грн.	4584,2	6958,1	9002,2	4418,0	2044,1
2. Середньоспискова чисельність працівників, чол.	40	44	47	7	3

Продовження табл. 3.6

1	2	3	4	5	6
3. Відпрацьовано днів одним працівником за рік, день	226	232	240	14	8
4. Середня тривалість робочого дня, год.	7,90	7,87	7,67	-0,23	-0,2
5. Загальна кількість відпрацьованого часу:					
5.1. всіма робітниками за рік (п.2*п.3*п.4)	71416	80337	86518	15102	6181
5.2. у тому числі одним працівником (п.3*п.4)	1785	1826	1841	56	15
6. Середньорічний виробіток одного робітника, грн. (п.1 / п.2)	114605	158138	191536	76931	33398
7. Середньоденний виробіток одного робітника, грн. (п.1 / п.2 / п.3)	507,1	681,6	798,1	291,0	116,5
8. Середньогодинний виробіток одного працівника, грн. (п.1 / п.5.1)	64,2	86,6	104,1	39,9	17,5

Виконаємо аналіз впливу факторів на середньорічну ефективність праці одного працівника методом скорочених ланцюгових підстановок:

$\Delta ПП_d = (240 - 226) \times 7,90 \times 64,2 = 7100,5$ грн. – позитивний вплив. Збільшення числа робочих днів, відпрацьованих одним працівником за рік, на 14 днів призвело до зростання середньорічної продуктивності праці працівника на 7100,5 грн.

$\Delta ПП_t = 240 \times (7,67 - 7,90) \times 64,2 = -3543,8$ грн. – незадовільний вплив. Зменшення середньої тривалості робочого дня на 0,23 години викликав зниження середньорічної продуктивності праці працівника на 3543,8 грн.

$\Delta ПП_p = 240 \times 7,67 \times (104,1 - 64,2) = 73447,9$ грн. – позитивний вплив. Зростання середньогодинної продуктивності праці працівника на 39,9 грн. викликав зростання середньорічної продуктивності праці працівника на 73447,9 грн.

Балансова перевірка: $\Delta ПП = 7100,5 - 3543,8 + 73447,9 = 77004,6$ грн.

Таким чином, всі фактори, що діють на середньорічну ефективність праці працівника, вплинули позитивно окрім зменшення середньої тривалості робочого дня на 0,23 години, даний фактор викликав зниження середньорічної продуктивності праці.

При проведенні аналізу ефективності одним з найбільш важливих етапів є аналіз співвідношення між темпом зростання середньої заробітної плати й темпами росту продуктивності праці.

Для розширеного відтворення, одержання необхідного прибутку й рентабельності необхідно, щоб темпи росту продуктивності праці випереджали темпи зростання йогооплати. Якщо цей принцип не дотримується, то відбувається перевитрата фонду зарплати, підвищення собівартості продукції й зменшення суми прибутку.

Вхідні дані для розрахунку співвідношення між темпом зростання середньої заробітної плати й темпами росту продуктивності праці наведено у табл. 3.7.

Відмічено, що середньорічна оплата праці має тенденцію до збільшення, так у 2018р. відносно 2016р. на 15,6 тис. грн., відносно 2017р. на 7,2 тис. грн.

Таблиця 3.7

Вхідні дані для розрахунку співвідношення між темпом зростання середньої заробітної плати й темпами росту продуктивності праці

Показники	Роки			Відхилення, (+,-) 2018р. від:	
	2016	2017	2018	2016	2017
Чистий дохід, тис.грн.	4584,2	6958,1	9002,2	4418,0	2044,1
Фонд оплати праці, тис.грн.	1344,0	1848,0	2312,4	968,4	464,4
Середньооблікова чисельність ПВП, осіб	40	44	47	7	3
Середній виробіток одного працівника, тис.грн.	114,6	158,1	191,5	76,9	33,4
Середньорічна оплата працівника, тис.грн.	33,6	42,0	49,2	15,6	7,2

Визначимо темп росту продуктивності праці і заробітної плати.

Темп продуктивності праці:

$$\text{Теп } 2018-2016 = 191,5 / 114,6 = 1,67$$

$$\text{Теп } 2018-2017 = 191,5 / 158,1 = 1,21$$

Темп росту заробітної плати:

$$\text{Тзп } 2018-2016 = 49,2 / 33,6 = 1,46$$

$$\text{Тзп } 2018-2017 = 49,2 / 42,0 = 1,17$$

Коефіцієнт випередження:

$$\text{Кв} = 2018-2016 = 1,67 / 1,46 = 1,14$$

$$\text{Кв} = 2018-2017 = 1,21 / 1,17 = 1,03$$

Отже, у період 2016-2018рр. темп зростання продуктивності праці збільшився на 1,67. При цьому темп заробітної плати в період 2016-2018рр. склав 1,46. Коефіцієнт випередження складає більше одиниці, що свідчить про раціональне використання ФОП.

У період 2016-2018рр. темп зростання продуктивності праці збільшився на 1,21. При цьому темп заробітної плати в період 2017-2018рр. склав 1,17. Коефіцієнт випередження складає також більше одиниці, що свідчить про раціональне використання ФОП.

Визначимо зміну ФОП у 2018р. порівняно з 2016р.

$$\Delta\text{ФОП} = 2312,4 - 1344,0 = 968,4 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ФОПч} = (47 - 40) \times 33,6 = 235,2 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta\text{ФОПзп} = (49,2 - 33,6) \times 47 = 733,2 \text{ тис. грн.}$$

Фонд оплати праці у 2018р. порівняно з 2016 р. збільшився на 968,4 тис. грн., за рахунок збільшення чисельності персоналу ФОП збільшився на 235,2 тис. грн., зміна ФОП за рахунок зміни розміру заробітної плати в порівнянні 2018р. із 2016р. маємо збільшення ФОП на 733,2 тис. грн.

Проведемо оцінку економічної ефективності роботи ТОВ «Промінвестекскавація» за допомогою часткових показників.

Розрахунок часткових показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Промінвестекскавація» представлено у табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахунок часткових показників ефективності використання основних засобів ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018рр.

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення (+,-) 2018 року від		2018 рік у % до	
				2016 р.	2017 р.	2016 р.	2017 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	4584,2	6958,1	9002,2	4418,0	2044,1	196,4	129,4
2. Прибуток (збиток) до оподаткування, тис. грн.	242,8	365,5	482,4	239,6	116,9	198,7	132,0
3. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1367,7	1511,5	1763,4	395,7	251,9	128,9	116,7
4. Середньорічна вартість активної частини основних засобів	467,8	544,1	678,9	211,1	134,8	145,1	124,8
5. Фондовіддача активної частини основних засобів, грн./грн.	9,79	12,79	13,26	3,47	0,47	135,4	103,7
6. Інтегральний показник ефективності використання активної частини основних засобів, грн.	2,25	2,93	3,07	0,82	0,14	136,4	104,8
7. Фондовіддача основних засобів, грн./грн.	3,35	4,60	5,11	1,76	0,51	152,5	111,1
8. Фондоємність, грн./грн.	0,29	0,22	0,19	-0,1	-0,03	65,5	86,4

Розрахунки свідчать, що використання активної частини основних засобів на ТОВ «Промінвестекскавація» за 2016-2018 рр. покращилось. На це вказує зростання інтегрального показника у 2018р. порівняно із 2016р. – на 0,82 грн. або 36,4%, та зростання порівняно із 2017р. – на 0,14 грн. або 4,8%.

Тенденція зміни даного показника пояснюється зростанням розміру фондоддачі активної частини основних засобів у 2018р. порівняно із 2016р. – на 3,47 грн. або 35,4%, порівняно із 2017р. – на 0,47 грн. або 3,7%.

Рентабельність основних засобів за досліджуваними роками становила, у 2016р. – 13,8%, у 2017р. – 19,1%, у 2018р. – 21,9%, отже

спостерігається її зростання, що вказує на збільшення отриманого прибутку від вартостіосновних засобів.

Динаміка рентабельності зображена на рис. 3.1.

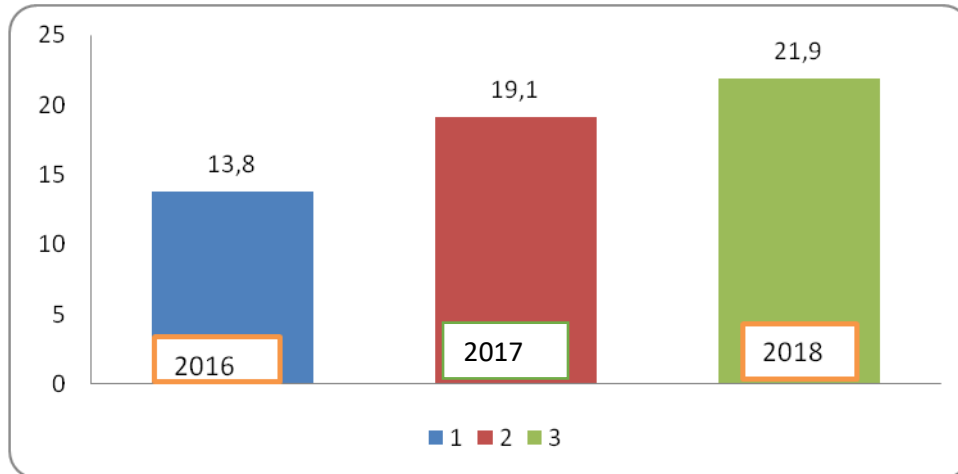

Рис. 3.1 Динаміка рентабельності ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр.

Можемо відмітити, що у період 2016-2018 рр. активна частина основних засобів ТОВ «Промінвестекскавація» використовувалась ефективно. В цілому фондівіддача основних засобів у 2018 р. становила 5,22 грн./грн., що вище показника 2016р. – на 52,5% та вище 2017р. – на 11,1%. Зростання фондівіддачі вказує на підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Оберненим показником до фондівіддачі є фондоємність, за даними таблиці 3.1 можемо спостерігати за її зниженням на протязі 2016-2018рр., це позитивна зміна і вказує на економію капітальних вкладень.

Отже, в цілому можемо відмітити, що на підприємстві ТОВ «Промінвестекскавація» раціонально та ефективно використовують кошти на оплату праці, встановлено перевищення темпів росту продуктивності праці на темпами росту заробітної плати. Правильно дібрана система заробітної плати, яка враховує особливості трудового процесу, завдання, що стоять

перед конкретним робочим місцем, професію і кваліфікацію робітника, його особисті інтереси, є ефективним організаційним засобом і значним мотивуючим фактором. Тому аналіз практики організації заробітної плати, що включає іоцінювання ефективності використовуваних форм і систем, повинен провадитися систематично і кваліфіковано. Це сприятиме підвищенню результатів виробництва, оптимальному поєднанню інтересів найманого працівника і підприємця (власника).

В цілому можна сказати, що підприємство функціонує прибутково, та ефективно. Конкурентоспроможність ТОВ «Промінвестекскавація» знаходиться на доволі високому рівні. Але для більш загального аналізу ефективності необхідно провести аналіз підприємства за основними групами показників.

3.2 Аналіз рентабельності діяльності підприємства

Прибуток показує абсолютний ефект діяльності підприємства без урахування використаних при цьому ресурсів, тому його слід доповнювати показником рентабельності. Ступінь прибутковості підприємства і характеризує рентабельність.

Рентабельність – це якісний, вартісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або ступень використання ресурсів, що є в наявності, в процесі виробництва і реалізації продукції.

Підприємство рентабельне, якщо суми витрат достатньо не тільки для сплати витрат на виробництво, але і для утворення прибутку. Таким чином, рентабельність характеризує ефективність роботи підприємства, дає уявлення про спроможність підприємства збільшувати свій капітал.

Показники рентабельності характеризують фінансові результати та дохідність різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької,

інвестиційної), окупність витрат. Вони більш повно, ніж прибуток, відображають кінцеві результати господарчої діяльності підприємства, тому що їх величина показує співвідношення ефекту до наявних або використаних ресурсів. Їх використовують для оцінки діяльності підприємства та як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Ріст будь-якого показника рентабельності залежить від багатьох процесів, зокрема, від удосконалювання системи керування виробництвом, підвищення ефективності використання ресурсів організаціями, стабільності взаємних розрахунків і системи розрахунково-платіжних відносин з банками, постачальниками й покупцями.

Найважливішими факторами зростання прибутку є зростання обсягу виробництва й реалізації продукції, впровадження науково-технічних розробок, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості, поліпшення якості продукції.

Основне джерело грошових нагромаджень підприємств і організацій – виторг від реалізації продукції, а саме та її частина, що залишається за винятком матеріальних, трудових і грошових витрат на виробництво й реалізацію цієї продукції. Тому важливе завдання кожного господарюючого суб'єкта – одержати максимум прибутку при мінімумі витрат шляхом дотримання строгого режиму економії коштів і найбільш ефективного їхнього використання. Виконання цих завдань дозволить підприємству забезпечити підвищення рентабельності власного виробництва, тому оцінка факторів впливу на рентабельність є особливо актуальною.

Рентабельність – прибутковість підприємства, показник економічної ефективності виробництва підприємства, який відображає кінцеві результати господарської діяльності. Її розраховують як відношення прибутку до середньорічної вартості основного капіталу і нормованих оборотних коштів.

Види рентабельності та їх призначення полягає в оцінці роботи підприємства. Це відносні показники, за допомогою яких можна побачити прибутковість підприємства щодо всіх витрат, які необхідні для отримання

цього доходу. Виражаються показники найчастіше у відсотках.

Розрізняють два види рентабельності:

- рентабельність, розрахована на основі загального прибутку;
- рентабельність, розрахована на основі чистого прибутку.

Рентабельність являється відносинами характеристиками фінансових результатів. Вони вимірюють дохідність підприємства з різних позицій і групуються у відповідності з інтересами учасників економічного процесу ринкового обміну. Вони дозволяють оцінювати результативність вкладених ресурсів. У фінансовій практиці виокремлюють такі основні групи показників рентабельності: рентабельність продукції, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність продажів (валова, операційна, чиста рентабельність продажів) [54].

Рентабельність продукції можна розрахувати по всій реалізованій продукції і по окремих її видах. У першому випадку вона визначається як відношення прибутку від реалізації продукції до витрат на її виробництво і реалізацію.

Рентабельність всієї реалізованої продукції розраховується і як:

- відношення прибутку від реалізації товарної продукції до виручки від реалізації продукції, робіт, послуг;
- відношення загального прибутку до виручки від реалізації продукції;
- відношення чистого прибутку до виручки від реалізації продукції.

Показники рентабельності всієї реалізованої продукції дають уявлення про ефективність поточних витрат підприємства і прибутковості продукції, що реалізовується.

У другому випадку визначається рентабельність окремих видів продукції. Вона залежить від ціни, по якій продукція реалізується споживачеві, і собівартості по даному її вигляду.

Рентабельність активів (економічна рентабельність) характеризує – рівень прибутку, що створюється всіма активами підприємства, які перебувають у його використанні згідно з балансом. Даний показник

розраховується за формулою:

$$\text{Кра} = \frac{\text{Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування}}{\text{Валюта балансу}} \quad (3.1)$$

Рентабельність власного капіталу (фінансова рентабельність) – характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в дане підприємство, тому найбільший інтерес представляє для наявних і потенційних власників й акціонерів є одним з основних показників інвестиційної привабливості підприємства, тому що його рівень показує верхню межу дивідендних виплат:

$$\text{Крвк} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \quad (3.2)$$

Рентабельність продажів – коефіцієнт рівний відношенню прибутку від реалізації продукції до суми отриманої виручки. Даними для розрахунку служить бухгалтерський баланс. Рентабельність продажів показує, яку суму прибутку отримає підприємство з кожної гривні проданої продукції:

$$\text{Крп} = \frac{\text{Прибуток від реалізації}}{\text{Виручка від реалізації}} \quad (3.3)$$

Рентабельність продажів використовується в якості основного індикатора для оцінки фінансової ефективності підприємств, які мають відносно невеликі величини основних засобів і власного капіталу. Оцінка рентабельності продажів дозволяє більш об'єктивно поглянути на стан справ.

Показник рентабельності продажів характеризує найважливіший аспект діяльності підприємства – реалізацію основної продукції.

Якщо сума прибутку показує абсолютний ефект діяльності, то рентабельність характеризує міру цієї ефективності, тобто відносний рівень прибутковості підприємства або продукції, яка реалізовується. У загальній

формі рентабельність розраховують як відношення прибутку до витрат або використовуваних ресурсів (капіталу).

Рентабельність в перший рік роботи підприємства, як правило, дуже низька, хоча наступні декілька років роботи підприємства спостерігається її зростання. З часом її величина стабілізується, а в кінці виробництва може почати падати. Однією з причин збільшення рентабельності може бути збільшення обсягів виробництва.

Таки показники рентабельності у більшій мірі пов'язані з ростом витрат на виробництво, з витратами на матеріальну і сировинну складову, вони прямо впливають на величину собівартості продукції, а отже, і прибутку, пов'язано з тим, наскільки раціонально економічно витрачаються матеріальні ресурси – адже частка матеріальних витрат у складі собівартості зазвичай коливається від 60 до 90% [9].

Міру прибутковості найбільш точно визначають показники рентабельності, які характеризують рівень віддачі витрат або міру використання наявних ресурсів у процесі виробництва та реалізації товарів, робіт, послуг. Збільшення показників рентабельності підприємства значною мірою залежить від зростання чистого прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків.

Адже в умовах ринкової економіки чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємства. Тому для підвищення рентабельності підприємства потрібно збільшувати прибуток [51].

Необхідний рівень прибутку і рентабельності дозволяє вирішувати цілий комплекс завдань, щообумовлюють стабільність і ефективність їх бізнесу. Однак можливість досягнення прибутку проблема складна, оскільки залежить від впливу безлічі факторів. Всі фактори, що впливають на рентабельність, можуть бути розділені на дві групи: фактори зовнішнього середовища (об'єктивні), фактори внутрішнього середовища (суб'єктивні).

До факторів зовнішнього середовища відносять: економічна ситуація в країні, рівень інфляції, характер і гострота конкурентної боротьби,

кон'юнктура ринку або співвідношення між попитом і пропозицією на продукцію та послуги підприємств, податкова і кредитна політика держави і комерційних банків, тарифи на товари та послуги, що надаються іншими підприємствами, ціна на сировину та товари для підприємств.

Одні з цих чинників прямо впливають на прибуток, інші опосередковано через товарообіг (оборот) або витрати виробництва та обігу.

До внутрішніх факторів, залежних від діяльності підприємств, відносяться: тип і категорія підприємства, і відповідно розмір націнки на сировину, продукти та послуги, що встановлюються підприємствами, рівень технічної оснащеності підприємства, рівень механізації праці, прогресивність техніки та обладнання, що застосовуються на підприємствах, характер технологічних процесів та їх прогресивність, рівень продуктивності праці, обсяг і склад виробленої продукції, послуг і товарообігу, сума і рівень витрат виробництва і обігу, в тому числі співвідношення між змінними і постійними витратами, обсяг активів підприємства, їх структура, віддача і інші фактори.

Основні напрямки підвищення рівня рентабельності підприємств є: проведення серйозних маркетингових досліджень та прогноз кон'юнктури ринку, визначення своєї ніші на ринку і споживачів своєї продукції і послуг, збільшення виручки підприємства, яка має великий вплив на прибуток.

Підвищенню рентабельності підприємства сприяє впровадження прогресивних технологій в галузі організації виробництва і обслуговування споживачів товарів і послуг; вдосконалення організації виробництва та якості обслуговування; підвищення технічної оснащеності підприємств та продуктивності праці; впровадження прогресивних інформаційних технологій; здійснення режиму економії на підприємствах; стимулювання збуту продукції та послуг; вдосконалення системи організації та оплати праці працівників, підвищення мотивації праці та ряд інших.

Здійснено аналіз показників рентабельності ТОВ «Промінвестекскавація» за 2016-2018 рр. Його результати наведені в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Промінвестекскавація»
у 2016-2018 рр., %

Показники	Рік			Відхилення, +/-
	2016	2017	2018	
Рентабельність сукупних активів	-2,72	2,29	-3,80	-1,08
Рентабельність власного капіталу	-11,86	8,67	-15,84	-3,98
Валова рентабельність продажів	3,19	8,31	2,25	-0,94
Чиста рентабельність продажів	-1,27	0,65	-1,06	0,20
Рентабельність продукції	-1,05	0,54	-0,89	0,17

Проведений аналіз рентабельності дає змогу зробити висновки, що дана група показників досягає позитивних значень лише у 2017 році, а у 2018 році спостерігається спадання за всіма досліджуваними коефіцієнтами. Рентабельність сукупних активів зросла у 2017 році на 5 % з -2,72 % до 2,29 %, однак у 2018 році знизилася більш ніж на 6 % – до -3,8 %.

Рентабельність власного капіталу піднялася з -11,86 % у 2016 році до 8,67 % у 2017 році, тобто більш ніж на 20 %, але у 2018 році опустилася майже на 25 %. Лише валова рентабельність продажів залишалася додатною протягом усього аналізованого періоду, однак згідно із загальними тенденціями підвищилася з 3,19 % у 2016 році до 8,31 % у 2017 році знизилася трохи більше, ніж на 6 % у 2018 році. У той час як чиста рентабельність продажів зросла у 2017 році майже на 2 % – з -1,27 % до 0,65 %, а у 2018 році зменшилася до -1,06 %. Рентабельність продажів майже не змінилася за аналізований період, оскільки у 2017 році відбулося її підвищення майже на 1,6 % – з -1,05 % до 0,54 %, а у 2018 році – зниження на трохи більше, ніж 1,4 % або до -0,89 %.

Важливою складовою аналізу фінансових результатів підприємства є здійснення факторного аналізу власного капіталу. Для цього ми обрали трьохфакторну модель Дюпона. Результати проведеного аналізу наведені в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Факторний аналіз чистої рентабельності власного капіталу
ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр., %

Показники	Рік		Відхилення	Вплив на ROA
	2017	2018		
Чиста рентабельність продажів, %	0,65	-1,06	-1,71	-22,16
Ресурсовіддача (оборотність активів)	3,53	3,58	0,04	-0,16
Коефіцієнт фінансової залежності	3,67	4,76	1,09	-4,14
Рентабельність сукупного капіталу, %	8,39	-18,07	-26,47	-

Проведений факторний аналіз надає змогу зробити висновок, що у 2017 році рентабельність сукупного капіталу зросла на 8,39 %, із них за рахунок підвищення чистої рентабельності продажів – на 0,65 %, зростання ресурсовіддачі – на 3,53 %, на 3,67 % за рахунок зниження коефіцієнту фінансової залежності. Однак у 2018 році відбулося зниження рентабельності сукупного капіталу на 18,07 %, зумовлене на 4,76 % зниженням коефіцієнта фінансової залежності, на 3,58 % – зростанням ресурсовіддачі і на 1,06 % – зниженням чистої рентабельності продажів. За весь аналізований період відбулося зниження показника рентабельності сукупного капіталу на 26,47 %, зумовлене на 22,16 % зниженням чистої рентабельності продажів, на 0,16 % – зменшенням ресурсовіддачі, і на 4,14 % – зростанням коефіцієнта фінансової залежності.

3.3 Пропозиції щодо покращення фінансових результатів підприємства

Чітке розмежування результатів за видами діяльності має принципове значення для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства. У цьому контексті для вітчизняних торговельних підприємств важливим є розмежування результатів їхньої операційної діяльності з виділенням

результатів основної діяльності та результатів іншої операційної діяльності, оскільки основним джерелом отримання прибутку підприємств є реалізація товарів народного споживання. Відповідно до моделі формування фінансових результатів постає потреба у розмежованому відображенні фінансових результатів в обліку. Для цього доцільним є введення відповідних аналітичних рахунків до рахунку 791 «Результат операційної діяльності»:

- 791.1 «Результат операційної (основної) діяльності»;
- 791.2 «Результат іншої операційної діяльності».

Таке відображення господарських операцій дасть змогу без додаткових трудових і часових затрат отримати інформацію стосовно результатів основної й іншої операційної діяльності, а також динаміки їх показників для забезпечення потреб ефективного управління.

Деталізація інформації з формування фінансових результатів основної діяльності спрямована на задоволення потреб користувачів облікової інформації різних рівнів управління, яким необхідно визначати та обліковувати собівартість, а також доходи від реалізації за місцями виникнення доходу (підрозділи), групами та асортиментом товарів, а також категоріями покупців.

Отже, облік фінансового результату основної діяльності підприємств доцільно вести із використанням аналітичних субрахунків, запропонованих автором праці для виробничих підприємств [12, с. 11] з деталізацією такої інформації:

- аналітичний рахунок обліку фінансового результату за категоріями покупців;
- аналітичний рахунок обліку фінансового результату за місцями формування (виникнення) прибутку;
- аналітичний рахунок обліку фінансового результату за групами (асортиментом) товарів.

Деталізація субрахунку 791.1 «Результат основної операційної

діяльності» за субрахунками першого, другого, третього та четвертого порядків дає можливість проводити поглиблений аналіз продажів, вирішувати питання доцільності роботи з тим чи іншим видом товару і, як наслідок цього, доцільності роботи з тим чи іншим постачальником.

Аналітична інформація про результати основної діяльності корисна керівництву підприємства для оцінки ефективності її здійснення, а також для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таким чином, аналітичну деталізацію інформації щодо продажу товарів, робіт та послуг для визначення фінансових результатів на підприємствах з урахуванням специфіки їх діяльності пропонується здійснювати за такими критеріями:

- аналітичні рахунки за формою торгівлі (реалізація товарів в оптовій торгівлі; реалізація товарів в роздрібній торгівлі);

- аналітичні рахунки (для підприємств оптової торгівлі) за категоріями покупців (реалізація товарів вітчизняним покупцям; реалізація товарів іноземним покупцям);

- аналітичні рахунки за товарними групами (реалізація продовольчих товарів; реалізація непродовольчих товарів);

- аналітичні рахунки (для підприємств роздрібною торгівлі) за методами активізації продажу товарів (реалізація товарів за дисконтними картками; реалізації товарів зі знижками; реалізації товарів у період розпродажу).

Максимізація прибутку є вирішальною умовою успішної конкурентності підприємства, його життєздатності закріплення на ринку. Якщо підприємство працює за умов ринкової конкуренції, то це означає, що воно повинно продавати свою продукцію, роботи або послуги за цінами, що склалися на ринку, а не згідно зі своєю власною стратегією. Встановити ціну вище тієї, що склалася, продавець не може, інакше його товар не купуватимуть. Встановивши ціну нижче, ніж у конкурентів, підприємство швидко реалізує весь товар або послугу але отримає менший прибуток і навіть може зазнати збитків. За таких обставин максимізації прибутку можна

досягти за рахунок збільшення обсягу продукції або послуг. Резервами підвищення прибутку ТОВ «Промінвестекскавація» є:

1. Постійне удосконалення засобів виробництва: впровадження нової техніки, удосконалення технології виробництва, впроваджувати прогресивні матеріали тощо. Це дозволить значно знизити собівартість робіт та продукції і підвищить прибуток.

2. Зниження собівартості робіт та продукції є найважливішим фактором зростання прибутку. На зниження собівартості продукції впливають: економія матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, якими розпоряджається підприємство. Максимальна мобілізація резервів зниження собівартості робіт та продукції є важливою умовою ефективного функціонування підприємства [7].

3. Механізоване виробництво потребує значно менше робітників, і це, в свою чергу, зменшить витрати на оплату праці. За рахунок нового обладнання можна збільшити випуск продукції, що призведе до зниження витрат в розрахунку на одиницю продукції. Але після цього підприємству доведеться шукати нові ринки збуту продукції – і в Україні, і за кордоном. Тобто потрібно виділити деякі кошти на рекламу, це обов'язково принесе результати [1].

4. Зі збільшенням обсягу випуску продукції та наданих робіт прибуток підприємства збільшується не тільки за рахунок зниження собівартості, але і внаслідок збільшення кількості продукції, що випускається.

Таким чином, чим більший обсяг виробництва та наданих послуг, тим, за інших рівних умов, більше сума одержуваного підприємством прибутку. Але зростання прибутку на підприємстві означає збільшення відрахувань в державний бюджет.

Підвищення прибутку може відбутися також за рахунок підвищення продуктивності праці. З ростом продуктивності праці знижуються витрати праці в розрахунку на одиницю продукції, а отже, зменшується і питома вага заробітної плати в структурі собівартості.

Для цього ТОВ «Промінвестекскавація» повинне активно використовувати різноманітні мотиваційні засоби: перевести якомога більше працівників на відрядну форму оплати праці, працівникам погодинної форми у більшому розмірі оплачувати роботу в позаурочний час, забезпечувати доставку працівників на роботу та з роботи за узгодженими маршрутами, надавати матеріальну допомогу працівникам з нагоди ювілейних та інших визначних дат.

Враховуючи специфіку роботи, слід також проводити профілактичне оздоровлення та медичне обстеження працівників за рахунок підприємства, організовувати санаторно-курортне лікування для працюючих та інвалідів праці [9].

Важливе значення в боротьбі за зниження собівартості та підвищення прибутку має дотримання найсуворішого режиму економії на всіх ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства.

Послідовне здійснення на підприємствах режиму економії виявляється насамперед у зменшенні витрат матеріальних ресурсів на одиницю продукції, робіт та послуг, скороченні витрат пообслуговуванню виробництва, керуванню й інших непродуктивних витрат.

Необхідно регулярно проводити інвентаризацію запасів і обладнання з метою виявлення надлишків. Ці надлишки необхідно продавати за ринковими цінами [5].

Потребують вдосконалення й нормативи. Технічнообґрунтовані норми й нормативи, їх своєчасний перегляд, з одного боку, впливають на оплату праці, а, з іншої – на формування ціни, тому що виявлення резервів призводить до зниження суспільно-необхідних витрат робітників.

Одним з резервів збільшення прибутку промислових підприємств є більш повне використання вторинних ресурсів та попутних продуктів. Доля вторинної сировини в загальному обсязі матеріальних ресурсів, використовуваних у господарстві країни, значно зростає [2].

Резервом збільшення прибутку суб'єктів господарювання є ліквідація

невиробничих виплат по заробітній платі, пооплаті цілодобових простоїв і часів внутрішньозмінного простою, доплат за працю в додатковий час, ліквідація неvirобничих витрат і втрат у складі витрат на обслуговування підрозділів виробництва і управління [7].

Також важливу роль в підвищенні прибутку відведено маркетингу. Практика світової торгівлі показала, що багато видів нових виробів не знаходять свого покупця на ринку без відповідної організації маркетингу. Тому в ринкових умовах господарювання слід більше уваги приділяти маркетингу.

Для збільшення обсягу отриманого прибутку підприємствам необхідно застосовувати правильну тактику при встановленні цін. У цінах повинні відображатись суспільно необхідні витрати на виробництвої реалізацію продукції, її споживчі властивості, якість, платоспроможний попит. Від правильності розрахунку ціни багато в чому залежить обсяг отриманого прибутку, ліквідність і платоспроможність підприємства, його фінансовий стан [2].

Отже, для підвищення прибутку потрібно спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства: вивчення техніко-економічних показників роботи підприємства й організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей іосновних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків тощо. Розглянемо ефективне управління прибутком підприємства. За спеціально розробленою політикою підприємство здійснює розробку однієї з найважчих задач – це управління прибутком. Ця політика покликана відображати вимоги загальної стратегії розвитку підприємства, забезпечувати підвищення його вартості на ринку, формувати необхідний обсяг фінансових ресурсів, задовольняти матеріальніінтереси власників і персоналу.

В процесі управління формуванням прибутку вирішуються двіосновні задачі:

– підвищення загального розміру прибутку в процесі його формування;

– ефективний розподіл отриманого прибутку за окремими напрямками його використання [1].

Стратегія управління підприємством пов'язана з визначенням головної мети його функціонування. Найчастіше ця головна мета формулюється як досягнення певного рівня рентабельності на вкладений капітал і, відповідно, одержання певної маси чистого прибутку. Маса прибутку підприємства залежить від величини доходів, що одержує підприємство, та від розмірів витрат обігу.

Формування доходів і витрат підприємства обумовлюються передусім обсягами його діяльності (товарообігу), а також асортиментною, ціновою політикою і ресурсним забезпеченням товарообігу.

В рамках нашого дослідження запропонуємо напрями підвищення ефективності використання оборотних активів та здійснимо розробку проекту фінансування оновлення основних засобів.

Вважаємо, що дані заходи суттєво вплинуть на підвищення ефективності роботи ТОВ «Промінвестекскавація».

В роботі у другому розділі виявлено деяке погіршення ефективності використання оборотних активів ТОВ «Промінвестекскавація», тож розробимо напрями щодо покращення.

Слід відмітити, що мета і характер використання окремих видів оборотних активів має істотні відмінні риси. Тому на підприємствах зі значним обсягом використовуваних оборотних активів розробляється самостійна політика управління окремими їхніми видами:

- запасами товарно-матеріальних цінностей (вони включають запаси сировини, матеріалів і готової продукції);
- дебіторською заборгованістю;
- грошовими активами (до них прирівнюються і короткострокові фінансові вкладення, що розглядаються як форма тимчасового використання вільного залишку грошових активів).

У розрізі цих груп оборотних активів конкретизується політика

управління ними, що підпорядковується загальній політиці управління оборотними активами товариства.

Розглянемо на ТОВ «Промінвестекскавація» можливість використання в господарській діяльності комерційного кредиту.

Проведемо оцінку ефективності фінансування оборотних коштів підприємства на умовах надання ним комерційного кредиту своїм покупцям та фінансування за умови використання послуги факторингу.

Чистий виторг від реалізації продукції (піску та гравію) підприємства у плановому році заплановано у розмірі 10802,6 тис. грн., що на 20% вище ніж у 2016 р.

Визначимо середньомісячний виторг (Вм) за формулою:

$$Вм = \text{Річний виторг} / 12 \text{ місяців} \quad (3.4)$$

$$Вм = 10802,6 \text{ тис.грн.} / 12 \text{ міс.} = 900,2 \text{ тис.грн.}$$

Визначимо середньомісячну собівартість (із зростанням виручки собівартість як правило зростає пропорційно, тобто в нашому випадку на 20%) (Сс) за формулою:

$$Сс = \text{Річна собівартість} / 12 \text{ місяців} \quad (3.5)$$

$$Сс = 9283,1 \text{ тис.грн.} / 12 \text{ міс.} = 773,6 \text{ тис.грн.}$$

Отже, в середньому підприємство кожного місяця отримає 900,2 тис.грн. чистого виторгу від реалізації продукції (пісок та гравій).

Для отримання цього виторгу від її реалізації підприємству в середньому за місяць потрібно витратити 773,6 тис.грн.

За умови надання комерційного кредиту своїм покупцям терміном на два місяці підприємство фактично реалізує продукцію (пісок та гравій) на суму:

$$900,2 \text{ тис.грн.} \times 2 \text{ міс.} = 1800,4 \text{ тис.грн.}$$

При цьому собівартість реалізованої продукції становитиме:

$$773,6 \text{ тис.грн.} \times 2 \text{ міс.} = 1547,2 \text{ тис.грн.}$$

Реалізувавши продукцію (послуги) з умовою відстрочення платежу на 2 місяці підприємству загрожує зменшення фінансових ресурсів, що може призвести до переривання виробничого циклу, до порушення строків розрахунків із своїми постачальниками, виплати заробітної плати, розрахунки з бюджетом і в кінцевому результаті – до зменшення обсягу виробництва, а отже, і зменшення виторгу від реалізації продукції на 1800,4 тис.грн. (10802,6 тис.грн. – 1800,4 тис.грн = 9002,2 тис.грн.).

Таким чином, 1800,4 тис.грн. (продукція (послуги), на яку підприємство надало кредит покупцям) – це частина виторгу, яку підприємство недоотримає у плановому періоді.

Розглянемо схему фінансування оборотних коштів підприємства за умови факторингу та комерційного кредиту та їх вплив на зміну виторгу від реалізації продукції (піску та гравію) (табл. 3.11).

Таблиця 3.11

Фінансування оборотних коштів підприємства ТОВ «Промінвестекскавація» та їх вплив на зміну чистого виторгу від реалізації продукції, робіт у плановому році

Показники	Одиниці виміру	Фінансування оборотних коштів	
		при факторингу	при наданні комерційного кредиту
1. Чистий виторг від реалізації продукції (у середньому за місяць)	тис. грн.	900,2	900,2
2. Собівартість реалізованої продукції (у середньому на місяць)	тис. грн.	773,6	773,6
3. Чистий виторг від реалізації продукції (за 2 місяці)	тис. грн.	1800,4	1800,4
4. Собівартість реалізованої продукції (за 2 місяці)	тис. грн.	1547,2	1547,2
5. Кошти, отримані після відвантаження продукції	тис. грн.	$1800,4 \times 80\% = 1440,3$	-
6. Чистий виторг від реалізації продукції (у плановому році)	тис. грн.	10802,6	$10802,6 - 1800,4 = 9002,2$

З табл. 3.11 бачимо, що скориставшись послугами факторингу підприємство отримує від фірми-фактору (чи банку) 80% суми платежу за відвантажену продукцію. Це складає 1440,3 тис.грн.

Ще 20% (або 360,1 тис.грн) з вирахуванням комісії банк повертає після погашення боргу покупцем.

Таким чином, підприємство зможе відразу покрити свої витрати та залучати отримані від фактора кошти у виробництво, що не спостерігається у випадку використання комерційного кредиту.

Отже, в результаті запропонованих заходів дохід (виручка) підприємства збільшиться на 20%.

На відміну від банківського кредиту, факторинг є беззаставною формою фінансування. Забезпеченням при здійсненні цієї операції являється дебіторська заборгованість покупців. При факторинговому обслуговуванні відсутніми є також:

- плата за експертну оцінку застави;
- плата за страхування застави;
- комісія за розгляд/оформлення документів;
- комісія за видачу фінансування.

Отже, використання факторингу для підприємства-постачальника буде мати ряд переваг, серед яких:

- отримання додаткового прибутку від збільшення обсягу продажу;
- економія на витратах на банківське кредитування (витрати на оформлення кредиту та застави, проценти, витрати на мобілізацію коштів на погашення заборгованості за кредитом);
- економія за рахунок можливості купівлі товару у постачальників за більш вигідною ціною внаслідок можливості скорочення терміну оплати.

Така можливість з'являється в результаті того, що клієнт фактора, одержуючи значну частину від суми поставки у день поставки, і, втрачаючи цим самим залежність від дотримання своїми дебіторами платіжної дисципліни, може піти на скорочення терміну відстрочення платежу при

закупівлі товарів і вимагати від своїх постачальників кращих цінових умов за закуповуваний товар. Окрім того, він отримує гарантію захисту від штрафних санкцій з боку кредиторів за несвоєчасними розрахунками з ними, викликаного касовим розривом.

- захист від втрат при не оплаті чи несвоєчасній оплаті боргу дебіторами;

- економія витрат на оплату праці додаткових робочих місць робітників, які здійснюють моніторинг дебіторської заборгованості;

- захист від втрати вигоди внаслідок зменшення кількості клієнтів через неможливість надання відстрочення платежу за реалізовану продукцію;

- захист від втрат, пов'язаних з відсутністю або недостатністю контролю за продажами і платежами.

Якщо підприємство використовуватиме факторингові послуги, воно може помітно знизити відпускну ціну на товар при продажу з відстроченням платежу. Це на перший погляд здається парадоксальним, адже йому доведеться платити додаткову комісію факторові. Насправді ніякого парадоксу тут немає. Відчуваючи дефіцит обігових коштів, постачальник раніше сам міг встановлювати за продаж товару з відстроченням платежу націнку більшу від тієї, яку необхідно буде заплатити у вигляді комісійних при факторинговій операції. Крім того, якщо в товарі є валютна складова, то, встановлюючи ціну у гривнях, постачальник був змушений підстрахуватися на випадок різкої зміни курсу долара чи євро. При факторинговому обслуговуванні підприємство знімає з себе валютний ризик і йому немає необхідності вносити в ціну товару ризик несплати поставки в термін.

В загальному висновку можна стверджувати, що в перспективі при використанні факторингу як інструмента управління оборотними коштами підприємство ТОВ «Промінвестекскавація» буде мати змогу:

- мінімізувати дебіторську заборгованість, перетворюючи її на оборотні кошти та перекласти витрати з фінансування власних оборотних коштів на своїх дебіторів;

- підтримувати всю номенклатуру товарного асортименту в кількості, достатній для задоволення попиту покупців;
- пропонувати своїм контрагентам пільгові умови купівлі продукції (піску та гравію), а це – не щоінше, як підвищення його конкурентоспроможності та можливість розширення клієнтської бази;
- ліквідувати касові розриви і за рахунок отриманих коштів розширювати ринки збуту та розвивати інфраструктуру свого бізнесу;
- уникати невиконання планів реалізації продукції (пісок та гравій);
- збільшити оборотність оборотних активів та оптимізувати їх структуру;
- оптимізувати структуру кредиторської заборгованості і ефективно нею управляти;
- підвищити фінансову стійкість та покращити показники ліквідності;
- скоротити виробничий цикл, тим самим збільшуючи свою ефективність;
- збільшити обсяги продажу, і, як наслідок, отримати додаткове джерело доходу.

Можна зробити висновок, що найбільш вигіднішим варіантом джерел фінансування придбання обладнання ТОВ «Промінвестекскавація» є варіант «Зробити покупку обладнання за рахунок тимчасово вільних коштів і лізингового кредиту лізингової компанії «А», витрати в цьому разі є 801755 грн.

Це пояснюється декількома причинами: відбувається зниження потреби у власному стартовому капіталі; спостерігається гнучкість системи платежів; сума лізингових платежів менше ніж повні витрати за іншими варіантами; ризик лізингової компанії знижується на величину вартості наданого обладнання; існує можливість заміни морально застарілого обладнання на більш нове тощо.

Отже, політика управління прибутком є життєво необхідною для

підприємства, бо вона сприяє підвищенню загального розміру прибутку, а значить, досягненню найголовнішої мети існування фірми.

Прибуток є основною метою діяльності підприємства, джерелом фінансування його розвитку, вдосконалення його матеріально-технічної бази та продукції, забезпечення всіх форм інвестування, об'єктом оподаткування та джерелом сплати податків.

Отже, прибуток відіграє надзвичайно важливу роль у господарській діяльності будь-якого підприємства.

Запропоновані наступні шляхи підвищення прибутку: збільшення обсягу реалізації продукції (пісок та гравій); удосконалення засобів виробництва; економія матеріальних, трудових та фінансових ресурсів; механізація виробництва, пошук нових ринків збуту та збільшення витрат на рекламу; підвищення якості продукції; підвищення продуктивності праці; вдосконалення нормативів по виконаним роботам та послугам.

Отже, можна зробити висновок, що комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства може значно скоротити шлях до досягнення основної мети підприємства – до максимізації прибутку.

На початку нашого дослідження проведемо розрахунки підходів підвищення доходів та прибутку.

Одним із заходів, який ми пропонували – це підвищення продуктивності праці. Нами було запропоновано прийняти на роботу додаткових 5 працівників, які забезпечать підвищення рівня використання наявного обладнання, що дозволить збільшити продуктивність праці на 15%.

Прогноз збільшення доходу ТОВ «Промінвестекскавація» на 2019 р. за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, табл. 3.12.

Отже, прогнозне збільшення продуктивності праці на 15%, її планове значення у 2019 р. становитиме: $191,5 + 191,5 \times 0,15 = 220,2$ тис. грн.

Результатом від впровадження такого заходу буде збільшення обсягу реалізації до розміру: $220,2 \times 52 = 11450,4$ тис. грн. А це, у свою чергу, призведе до збільшення прибутку ТОВ «Промінвестекскавація».

Таблиця 3.12

Прогноз збільшення доходу ТОВ «Промінвестекскавація» на 2019 р. за рахунок підвищення рівня продуктивності праці

Показники	Роки		Відхилення (+/-) 2019р. від 2018 р.	Темп зміни, 2019 р. у % до 2018 р.
	2018	2019 (прогноз)		
Обсяг реалізації продукції, тис. грн.	9002,2	11450,4	2448,2	27,2
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	47	52	5	10,6
Фонд заробітної плати, тис. грн.	2312,4	2558,4	246	10,6
Виробіток, тис. грн./чол.	191,5	220,2	28,7	15,0

Наступним кроком підвищення рівня доходів, ми пропонували заходи зниження періоду оборотності оборотних активів.

Прогнозується зменшення періоду оборотності активів на 30 дні (табл. 3.13).

Таблиця 3.13

Прогноз збільшення доходу ТОВ «Промінвестекскавація» на 2019 р. за рахунок зменшення періоду оборотності оборотних активів

Показники	Роки		Відхилення (+/-) 2019 р. від 2018 р.	Темп зміни, 2019 р. у % до 2018 р.
	2018	2019 (прогноз)		
Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	9002,2	14403,2	5401	59,9
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	2000,4	2000,4	-	-
Період оборотності активів, дні оборотних активів, дні	80	50	-30	-37,5

Згідно з даними табл. 3.13 за інших рівних умов, приріст виручки від реалізації за рахунок цього чинника складе 5401 тис. грн.:

$$\Delta B = \frac{OA \times D}{Поб_{пл}} - \frac{OA \times D}{Поб}, \quad (3.5)$$

де OA – середньорічна вартість оборотних активів;

D – кількість днів періоду;

$Поб$ – період оборотності оборотних активів.

Підставивши дані у формулу отримаємо:

$$\Delta B = \frac{2000,4 \times 360}{50} - \frac{2000,4 \times 360}{80} = 5401 \text{ тис. грн.}$$

Отже, запропоновані заходи дозволять збільшити суму отриманого ТОВ «Промінвестекскавація» доходу, що є позитивним для даного підприємства, зведені дані наведено у табл. 3.14.

Таблиця 3.14

Зведені показники зміни доходу ТОВ «Промінвестекскавація» у
2019 році

Чинники впливу на зміну суми доходу	Показники зміни доходу
За рахунок підвищення рівня продуктивності праці	2448,2
За рахунок зменшення періоду оборотності активів	5401
Разом	7849,2

Як свідчать дані табл. 3.14, за умови покращення запропонованих чинників, суму чистого доходу у 2019 р. можливо буде підвищити на 7849,2 тис. грн., що є позитивним.

Слід відмітити, що ключовим показником у плануванні є прогнозування виручки від реалізації продукції (робіт, послуг), а відповідним документом для бюджетування - бюджет реалізації продукції (продажів). Усі інші планові показники розраховують, виходячи з прогнозу виручки або темпів зростання виручки.

Так як ТОВ «Промінвестекскавація» є стабільним підприємством, продукція (послуги) якого користується попитом, враховуючи ресурси якими володіє підприємство та динаміку основних показників фінансово-

господарської діяльності за останні роки 2016-2018 рр. ми можемо стверджувати, що підприємство має змогу та можливості збільшити обсяг реалізації у плановому періоді, за рахунок підвищення продуктивності праці, за рахунок дозавантаження обладнання, скорочення втрат робочого часу.

Отже, розрахуємо бюджет доходів та витрат ТОВ «Промінвестекскавація» з операційної діяльності на 2018-2020 рр. рік за трьома варіантами (взято такий сценарій розвитку зростання плановим показників, для визначення середніх величин, так як ми не можемо з певністю у 100% задати точний плановий темп зростання).

Перший варіант – песимістичний: зростання виручки на 10%.

Другий варіант – середній: зростання виручки на 15%.

Третій варіант – оптимістичний: зростання виручки на 20%.

Отже, можемо обчислити планову чисту виручку підприємства за різними варіантами.

За песимістичний варіантом виручка складе:

$$ЧВ_{2018} = 9002,2 \times \frac{110\%}{100\%} = 9902,4 \quad \text{тис. грн}$$

$$ЧВ_{2019} = 9902,4 \times \frac{110\%}{100\%} = 10892,6 \quad \text{тис. грн}$$

$$ЧВ_{2020} = 10892,6 \times \frac{110\%}{100\%} = 11981,8 \quad \text{тис. грн}$$

Враховуючи 10% зростання за песимістичним варіантом чиста виручка у 2018р. складе 9902,4 тис. грн., і за планом передбачено її зростання до 11981,8 тис. грн. у 2020р.

За середнім варіантом чиста виручка становитиме:

$$ЧВ_{2018} = 9002,2 \times \frac{115\%}{100\%} = 10352,5 \quad \text{тис. грн}$$

$$ЧВ_{2019} = 10352,5 \times \frac{115\%}{100\%} = 11905,4 \quad \text{тис. грн}$$

$$ЧВ_{2020} = 11905,4 \times \frac{115\%}{100\%} = 13691,2 \quad \text{тис. грн}$$

За середнім варіантом прогнозується зростання чистої виручки на 15%, відповідним чином її рівень у 2018р. складе 10352,5 тис. грн., якщо темп зростання збережеться у 2020р. вона досягне 13691,2 тис. грн.

За оптимістичним варіантом виручка складе:

$$ЧВ_{2019} = 9002,2 \times \frac{120\%}{100\%} = 10802,6 \text{ тис. грн}$$

$$ЧВ_{2018} = 10802,6 \times \frac{120\%}{100\%} = 129631 \text{ тис. грн}$$

$$ЧВ_{2019} = 129631 \times \frac{120\%}{100\%} = 15555,7 \text{ тис. грн}$$

За оптимістичним варіантом передбачено рівень зростання виручки на 20%, відповідно у плановому 2018р. її розмір складе 10802,6 тис. грн., а в 2020 р. – 15555,7 тис. грн.

Інші операційні доходи у 2018р. становили 6,0 тис. грн.

За песимістичним планом інші операційні доходи становитимуть:

$$ІОД_{2018} = 6,0 \times \frac{110\%}{100\%} = 6,6 \text{ тис. грн}$$

$$ІОД_{2019} = 6,6 \times \frac{110\%}{100\%} = 7,3 \text{ тис. грн}$$

$$ІОД_{2020} = 7,3 \times \frac{110\%}{100\%} = 8,0 \text{ тис. грн}$$

Відповідним чином зростуть інші операційні доходи і у 2018р. передбачено їх розмір – 6,6 тис. грн., у 2019р. – 7,3 тис. грн., у 2020р. – 8,0 тис. грн.

За середнім планом інші операційні доходи становитимуть:

$$ІОД_{2018} = 6,0 \times \frac{115\%}{100\%} = 6,9 \text{ тис. грн}$$

$$ІОД_{2019} = 6,9 \times \frac{115\%}{100\%} = 7,9 \text{ тис. грн}$$

$$ІОД_{2020} = 7,9 \times \frac{115\%}{100\%} = 9,1 \text{ тис. грн}$$

Інші операційні доходи із зростанням на 15% у 2018р. становитимуть – 6,9 тис. грн., у 2019р. – 7,9 тис. грн., у 2020р. – 9,1 тис. грн.

За оптимістичним варіантом інші операційні доходи становитимуть:

$$IОД_{2018} = 6,0 \times \frac{120\%}{100\%} = 7,2 \text{ тис. грн}$$

$$IОД_{2019} = 7,2 * \frac{120\%}{100\%} = 8,6 \text{ тис. грн}$$

$$IОД_{2020} = 8,6 * \frac{120\%}{100\%} = 10,3 \text{ тис. грн}$$

Відповідно на 20% передбачено зростання інших операційних витрат, їх розмір на 2018р. передбачено на рівні 7,2 тис. грн., у 2019р. – 8,6 тис. грн., у 2020р. – 10,3 тис. грн.

У 2018 році собівартість реалізованої продукції ТОВ «Промінвестекскавація» становила 7735,9 тис. грн., вважаємо, що можливе скорочення собівартості на 5%, тоді вона становила б – 7349,1 тис. грн., за рахунок:

1. Використання новітніх технологій, а саме ресурсоекономних та ресурсозберігаючих.

2. Розширення спеціалізації або збільште обсягів продажу.

3. Підвищення продуктивності праці робітників. Цього можна досягти, вмотивувавши співробітників як моральними, так і матеріальними стимулами. Продуктивність праці можна збільшити і за рахунок автоматизації виробництва. Велика продуктивність призведе до мінімальних витрат на одиницю товару, а відповідно, і до зниження собівартості.

4. Скорочення матеріальних витрат. Як відомо, хороший ефект у зниженні собівартості досягається за рахунок заощадження матеріалів, сировини, електроенергії або палива. Скоротити матеріальні витрати можна і за допомогою зменшення транспортних витрат і витрат на утримання логістичного ланцюжка (від виробника до споживача).

5. Скорочення витрати на обслуговування виробництва або на

управління виробничим процесом. Цей захід є безпосереднім кроком до зниження собівартості. Контролювати витрати підприємства і покращувати його виробничий процес - це значить, коригувати собівартість продукцію в меншу сторону.

Отже, можемо обчислити собівартість реалізованої продукції, робіт та послуг підприємства ТОВ «Промінвестекскавація» на плановий період із врахуванням темпу росту доходів.

Для песимістичного варіанту собівартість складе:

$$CB_{2018} = 7349,1 \times \frac{110\%}{100\%} = 8084,0 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2019} = 8084,0 \times \frac{110\%}{100\%} = 8892,4 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2020} = 8892,4 \times \frac{110\%}{100\%} = 9781,6 \text{ тис. грн}$$

Враховуючи всі витрати за песимістичним варіантом передбачається, що розмір собівартості реалізованої продукції, робіт та послуг у 2018р. становитиме – 8084,0 тис. грн., у 2019р. – 8892,4 тис. грн., у 2020р. – 9781,6 тис. грн.

Для середнього варіанту собівартість становитиме:

$$CB_{2018} = 7349,1 \times \frac{115\%}{100\%} = 8451,5 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2019} = 8451,5 \times \frac{115\%}{100\%} = 9719,2 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2020} = 9719,2 \times \frac{115\%}{100\%} = 11177,1 \text{ тис. грн}$$

За середнім варіантом собівартість буде дещо вищою, так у 2018р. – 8451,5 тис. грн., у 2019р. – 9719,2 тис. грн., у 2020р. – 11177,1 тис. грн.

Для оптимістичного варіанту собівартість буде такою:

$$CB_{2018} = 7349,1 \times \frac{120\%}{100\%} = 8818,9 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2019} = 8818,9 \times \frac{120\%}{100\%} = 10582,7 \text{ тис. грн}$$

$$CB_{2020} = 10582,7 \times \frac{120\%}{100\%} = 12699,2 \text{ тис. грн}$$

За оптимістичним варіантом передбачено також збільшення собівартості, так у 2018р. її розмір становитиме – 8818,9 тис. грн., у 2019р. – 10582,7 тис. грн., у 2020р. – 12699,2 тис. грн.

Інші операційні витрати у 2018р. становили 686,1 тис. грн.

За песимістичним планом інші операційні витрати становитимуть:

$$IOB_{2018} = 686,1 \times \frac{110\%}{100\%} = 754,7 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2019} = 754,7 \times \frac{110\%}{100\%} = 830,2 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2020} = 830,2 \times \frac{110\%}{100\%} = 913,2 \text{ тис. грн}$$

Отже, інші операційні витрати і у 2018р. передбачено у розмірі – 754,7 тис. грн., у 2019р. – 830,2 тис. грн., у 2020р. – 913,2 тис. грн.

За середнім планом інші операційні витрати становитимуть:

$$IOB_{2018} = 686,1 \times \frac{115\%}{100\%} = 789,0 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2019} = 789,0 \times \frac{115\%}{100\%} = 907,4 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2020} = 907,4 \times \frac{115\%}{100\%} = 1043,5 \text{ тис. грн}$$

Інші операційні витрати із зростанням на 15% у 2018р. становитимуть – 789,0 тис. грн., у 2019р. – 907,4 тис. грн., у 2020р. – 1043,5 тис. грн.

За оптимістичним варіантом інші операційні витрати становитимуть:

$$IOB_{2018} = 686,1 \times \frac{120\%}{100\%} = 823,3 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2019} = 823,3 \times \frac{120\%}{100\%} = 987,9 \text{ тис. грн}$$

$$IOB_{2020} = 987,9 \times \frac{120\%}{100\%} = 1185,5 \text{ тис. грн}$$

Відповідно на 20% передбачено зростання інших операційних витрат, їх розмір на 2018р. передбачено на рівні 823,3 тис. грн., у 2019р. – 987,9 тис. грн., у 2020р. – 1185,5 тис. грн.

Припустимо, що інші витрати зростуть на 10% та залишаться незмінними.

$$IB = 103,8 \times \frac{110\%}{100\%} = 114,2 \text{ тис. грн}$$

На основі визначених даних можемо скласти плановий бюджет фінансового результату до оподаткування.

Дані за 20189 рік відображені у таблиці 3.15. Як видно з таблиці 3.5, середня чиста виручка від реалізації продукції становитиме 10352,5 тис. грн., а середній фінансовий результат до оподаткування – 1004,7 тис. грн.

У 2018 році він становив 482,4 тис. грн., тому можна відмітити значне його зростання за всіма варіантами розвитку підприємства, таке зростання прибутку, перш за все, пов'язане зі скороченням собівартості продукції.

Таблиця 3.15

Бюджет фінансових результатів до оподаткування
ТОВ «Промінвестекскавація» на 2018 рік, тис. грн.

Стаття	Песимістичний варіант	Середній варіант	Оптимістичний варіант	Середнє значення
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9902,4	10352,5	10802,6	10352,5
Інші операційні доходи	6,6	6,9	7,2	6,9
Разом чисті доходи	9909,0	10359,4	10809,8	10359,4
Собівартість реалізації продукції	8084,0	8451,5	8818,9	8451,5
Інші операційні витрати	754,7	789,0	823,3	789,0
Інші витрати	114,2	114,2	114,2	114,2
Разом витрати	8952,9	9354,7	9756,4	9354,7
Фінансовий результат до оподаткування	956,1	1004,7	1053,4	1004,7

У таблиці 3.16 показаний бюджет фінансових результатів до оподаткування підприємства на 2018 рік.

Таблиця 3.16

Бюджет фінансових результатів до оподаткування на 2019 рік, тис. грн.

Стаття	Песимістичний варіант	Середній варіант	Оптимістичний варіант	Середнє значення
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10892,6	11905,4	12963,1	11920,4
Інші операційні доходи	7,3	7,9	8,6	7,9
Разом чисті доходи	10899,9	11913,3	12971,7	11928,3
Собівартість реалізації продукції	8892,4	9719,2	10582,7	9731,4
Інші операційні витрати	830,2	907,4	987,9	908,5
Інші витрати	114,2	114,2	114,2	114,2
Разом витрати	9836,8	10740,8	11684,8	10754,1
Фінансовий результат до оподаткування	1063,1	1172,5	1286,9	1174,2

У 2020 році середня чиста виручка від реалізації становитиме 11920,4 тис. грн., а середній фінансовий результат до оподаткування – 1174,2 тис. грн., тобто порівняно з 2018 роком зростання також буде значним.

У таблиці 3.17 показаний бюджет прибутку від операційної діяльності підприємства на 2020 рік.

Таблиця 3.17

Бюджет фінансових результатів від операційної діяльності

ТОВ «Промінвестекскавація» на 2020 рік, тис. грн.

Стаття	Песимістичний варіант	Середній варіант	Оптимістичний варіант	Середнє значення
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11981,8	13691,2	15555,7	13742,9
Інші операційні доходи	8,0	9,1	10,3	9,1
Разом чисті доходи	11989,8	13700,3	15566,0	13752,0
Собівартість реалізації продукції	9781,6	11177,1	12699,2	11219,3
Інші операційні витрати	913,2	1043,5	1185,5	1047,4

Продовження табл. 3.17

1	2	3	4	5
Інші витрати	114,2	114,2	114,2	114,2
Разом витрати	10809,0	12334,8	13998,9	12380,9
Фінансовий результат до оподаткування	1180,8	1365,5	1567,1	1371,1

З таблиці 3.17 бачимо, що у 2020 році середня чиста виручка підприємства становитиме 13742,9 тис. грн., а середній фінансовий результат до оподаткування – 1371,1 тис. грн., тобто продовжуватиметься позитивна динаміка до його зростання.

Таким чином можемо відмітити, що заплановано підвищення чистого прибутку ТОВ «Промінвестекскавація» на 2018-2020 роки. При цьому результати дослідження показали, що на вказані планові періоди відбудеться підвищення чистого доходу, за рахунок збільшення обсягу реалізації продукції, робіт та послуг. Досконало розписані статті доходів та витрат від операційної та фінансової діяльності дадуть можливість контролювати фінансові результати та в разі необхідності вносити коригування.

ВИСНОВКИ

Таким чином, на підставі проведеного дослідження можна зробити такі загальні висновки.

Фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією. Інформація про результати діяльності відображається у фінансових звітах підприємства та є загальнодоступною інформацією для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

З метою покращення та підвищення ефективності обліку фінансових результатів доцільним є:

- на законодавчому рівні закріпити сутність поняття «фінансові результати», уточнити перелік показників, які їх характеризують;
- розширити перелік класифікаційних ознак;
- запровадити єдині класифікаційні ознаки і розмежування їх за видами діяльності з використанням рахунків третього порядку;
- впровадити регістри аналітичного обліку фінансових результатів для узагальнення облікової інформації з метою задоволення інформаційних потреб різних користувачів.

Аналіз наведених шляхів удосконалення показав, що основними об'єктами удосконалення є рахунки 79 «Фінансові результати», 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», 73 «Інші фінансові доходи» та 71 «Інший операційний дохід». Найбільше пропозицій щодо удосконалення пов'язані з рахунком 79 «Фінансові результати». Більшість науковців пропонують використовувати більшу кількість субрахунків або змінити назви вже існуючим і додати нові. Такими шляхами вони пропонують нівелювати основний недолік формування фінансового результату в Плані рахунків бухгалтерського обліку: на субрахунках 791 й 792 поєднані по два види діяльності підприємства на субрахунку 791 «Результат операційної

діяльності» основна та інша операційна діяльність, а на субрахунку 792 «Результат фінансових операцій» інвестиційна й фінансова діяльність. Щодо рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», науковці пропонують використання субрахунків для обліку за різними видами діяльності як прибутків так і збитків. Ще одним шляхом удосконалення обліку фінансових результатів є використання елементів управлінського обліку, а саме створення на підприємствах центрів відповідальності.

Основним видом діяльності підприємства на базі якого написана робота є підготовчі роботи на будівельному майданчику; добування піску та гравію; оренда будівельних машин та устаткування. Аналіз основних показників фінансово-економічної діяльності ТОВ «Промінвестекскавація» у 2016-2018 рр. засвідчив, що підприємство функціонує прибутково, та ефективно. Конкурентоспроможність ТОВ «Промінвестекскавація» знаходиться на доволі високому рівні.

Часткові показники ефективності засвідчили, що використання активної частини основних засобів на ТОВ «Промінвестекскавація» за 2016-2018 рр. покращилось. На це вказує зростання інтегрального показника у 2018 р. порівняно із 2016 р. – на 0,82 грн. або 36,4%, та зростання порівняно із 2017 р. – на 0,14 грн. або 4,8%. Тенденція зміни даного показника пояснюється зростанням розміру фондів активної частини основних засобів у 2018р. порівняно із 2016р. – на 3,47 грн. або 35,4%, порівняно із 2017р. – на 0,47 грн. або 3,7%. За рахунок підвищення ефективності використання основних виробничих фондів, про що свідчить рівень зростання фондів, досягнуто економії в обсязі 922,8 тис. грн. Дійсно, темп зростання обсягу продукції становить 196,4%, а середньорічної вартості основних виробничих фондів – 128,9%. Співвідношення темпів зміни дорівнює: 1,524. Це означає, що обсяг продукції, робіт та послуг в 1,524 рази зростає скоріше у порівнянні зі зростанням вартості основних виробничих фондів.

Показники рентабельності вказують, що ТОВ «Промінвестекскавація» є

рентабельним підприємство, встановлено зростання показників за аналізований період.

В цілому можемо відмітити, що ТОВ «Промінвестекскавація» є стабільним та прибутковим підприємством, показники ефективності в більшості мають тенденцію до зростання.

З метою удосконалення економічного механізму управління прибутком необхідне [4]:

- суворе дотримання укладених договорів з постачання продукції, робіт та послуг зацікавленість підприємства у виробництві престижних і найбільш потрібних для ринку виробів;
- проведення масштабної й ефективною політики в сфері підготовки персоналу, що являє собою особливу форму вкладення капіталу;
- підвищення ефективності діяльності підприємства по збуту продукції, робіт та послуг;
- більше уваги приділяти зростанню швидкості руху оборотних коштів, скороченню всіх видів запасів, домагатися максимально швидкого просування готових виробів від виробника до споживачів;
- зниження непродуктивних витрат і втрат; впровадження в практику оперативного обліку витрат на виробництво продукції;
- застосування сучасних механізованих і автоматизованих засобів для вирішення завдань аналізу прибутку і рентабельності;
- зробити перенос акцентів в управлінні прибутком на доходи підприємства.

Виконання цих пропозицій значно підвищить ефективність управління прибутком на підприємстві.

В загальному можна стверджувати, що в перспективі при використанні факторингу як інструмента управління оборотними коштами підприємство ТОВ «Промінвестекскавація» буде мати змогу:

- мінімізувати дебіторську заборгованість, перетворюючи її на оборотні кошти та перекласти витрати з фінансування власних оборотних

коштів на своїх дебіторів;

- підтримувати всю номенклатуру товарного асортименту в кількості, достатній для задоволення попиту покупців;

- пропонувати своїм контрагентам пільгові умови купівлі продукції, робіт та послуг, а це – не щоінше, як підвищення його конкурентоспроможності та можливість розширення клієнтської бази;

- ліквідувати касові розриви і за рахунок отриманих коштів розширювати ринки збуту та розвивати інфраструктуру свого бізнесу;

- уникати невиконання планів реалізації продукції;

- збільшити оборотність оборотних активів та оптимізувати їх структуру;

- оптимізувати структуру кредиторської заборгованості і ефективно нею управляти;

- підвищити фінансову стійкість та покращити показники ліквідності;

- скоротити виробничий цикл, тим самим збільшуючи свою ефективність;

- збільшити обсяги продажу, і, як наслідок, отримати додаткове джерело доходу.

Можна зробити висновок, що найбільш вигіднішим варіантом джерел фінансування придбання обладнання ТОВ «Промінвестекскавація» є варіант «Зробити покупку обладнання за рахунок тимчасово вільних коштів і лізингового кредиту лізингової компанії “А”», витрати в даному разі є 801755 грн. Це пояснюється декількома причинами: відбувається зниження потреби у власному стартовому капіталі; спостерігається гнучкість системи платежів; сума лізингових платежів менше ніж повні витрати за іншими варіантами; ризик лізингової компанії знижується на величину вартості наданого обладнання; існує можливість заміни морально застарілого обладнання на більш нове тощо. В роботі відмічено, що заплановано підвищення чистого прибутку ТОВ «Промінвестекскавація» на 2019-2020

роки. При цьому результати дослідження показали, що на вказані планові періоди відбудеться підвищення чистого доходу, за рахунок збільшення обсягу реалізації продукції. Досконало розписані статті доходів та витрат від операційної та фінансової діяльності дадуть можливість контролювати фінансові результати та в разі необхідності вносити коригування

Отже, в роботі запропоновані наступні шляхи підвищення прибутку: збільшення обсягу реалізації продукції, робіт та послуг; удосконалення засобів виробництва; економія матеріальних, трудових та фінансових ресурсів; механізація виробництва, пошук нових ринків збуту та збільшення витрат на рекламу; підвищення якості продукції; підвищення продуктивності праці; вдосконалення нормативів.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Андріяш А.С., А.Ю. Могилова. Особливості управління прибутком підприємства. *Молодий вчений*. 2014. № 6(09). С. 68-70.
2. Бабіч В.В. Удосконалення обліку формування, розподілу й використання прибутку. *Фінанси України*. 2012. № 2. С. 103-110.
3. Бабіч В.В. Удосконалення обліку формування, розподілу й використання прибутку. *Фінанси України*. 2012. № 2. С. 103-110.
4. Білик М. Д. Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємств. *Бізнес Інформ*. 2015. № 4. С. 205-213.
5. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. для студ. вузів спец. 7.050106 «Облік і аудит»; вид. 2-е, доп. і перероб. Житомир : ЖІТІ, 2000. № 640 с. 98
6. Господарський кодекс України : наказ Міністерства фінансів України від 16.01.2003 №436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print1479390952492411> (дата звернення: 10.10.2019 р.)
7. Дюкарева Х.Л. Удосконалення методики обліку фінансових результатів діяльності суб'єктів. *Наукові записки Української академії друкарства*. 2007. № 2(12). С. 67-75.
8. Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбаток М.І. Економічний аналіз: навч. посіб. / за ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченко М.Г. Київ : КНЕУ, 2014. 540 с.
9. Єремян О.М. Організація і методологія обліку і аналізу фінансових результатів (на прикладі консервного виробництва України) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04; Київ. нац. екон. ун-т. Київ, 2005. 17 с.
10. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». 3-тє вид., допов. та переробл. Львів : Вид-во Львів.

політехніки, 2011. 843 с.

11. Зигрій О.В. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства на основі показників звітності: розрахунковий підхід. *Інноваційна економіка*. 2014. № 3(52). С. 243-249.

12. Івченко Л.В. Вплив методів нарахування амортизації на фінансовий результат підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Економічні науки». 2015. Випуск 15. Частина 1. С. 141-145.

13. Костецький В.В. Напрями побудови системи управління фінансовими ризиками на підприємстві. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Том 1. №3. С. 40-44.

14. Костецький В.В. Проблеми формування фінансових результатів діяльності підприємствами міського електротранспорту в сучасних умовах. *Збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Організація та економічні проблеми розвитку муніципальних утворень»*. Тернопіль: Економічна думка, 2016. С. 153-157.

15. Кузь В.І. Облік формування фінансових результатів та розподілу прибутку в акціонерних товариствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир, 2011. 21 с.

16. Лойко В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. *Международный научный журнал*. 2015. № 7. С. 68-71.

17. Левчак І.Я. Вартість підприємства як критерій ефективності управління. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія Економіка. 2014. Випуск 1(42). С. 104-108.

18. Лівощко Т.В. Аналіз методів планування прибутку на промислових підприємствах. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2014. №6. С. 159-167.

19. Мадзігон В. Шляхи підвищення ефективності підприємницької

діяльності підприємства . *Молодь і ринок*. 2011. № 3(74). С. 21-25.

20. Маліков В.В. Аналіз форм фінансової звітності в контексті НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до звітності». *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2013. № 66(1039). С. 169-174.

21. Машлій Г. Фінансові результати діяльності підприємств в Україні: аналіз сучасного стану та напрями вдосконалення управління. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2015. Вип. 2 (13). С. 261-267.

22. Мец В.О. Аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства. Київ : Вища школа, 2003. 278 с.

23. Мороз Ю.Ю. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Сер. Економічні науки. 2013. № 2. С. 135–141.

24. Мочерний С. В. Основи економічної теорії : навч. посіб. Для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2005. 504 с.

25. Налукова Н. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект. *Галицький економічний вісник*. 2011. №1(30).С. 166-174.

26. Налукова Н.І. Проблеми та шляхи покращення ефективності фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. *Ключові питання в сучасній та науці*. 2011. *Економіки: VI Міжнародна научна практична конференція* [Софія, 17 – 25 квітня 2011 р.]. Софія: Бял – ГРАД – БГ ООД. 2011. С. 15-20.

27. Наумчук А.В. Сутність та проблеми організації обліку фінансових результатів. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. №4. С. 1013- 1016.

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України №92 від 27.04.2000р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>(дата звернення: 11.10.2019 р.)

29. Олійничук О.І. Витрати, доходи та прибуток у системах обліку й аналізу лісогосподарських підприємств :автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2011. 20 с.
30. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навчальний посібник; Київський національний економічний ун-т. 2. вид., доп. і перероб. Київ : КНЕУ, 2001. 238 с.
31. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств. *Фінанси України*. 2007. № 11. С. 54-60.
32. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України* : зб. наук. праць. Суми : Вид-во Укр. акад. банків. справи НБУ. 2010. № 28. С. 125-132.
33. Поливана Л.А. Облік і аналіз фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 2010. 20 с.
34. Приказюк О.В. Методика оцінки рентабельності підприємства. *Облік і фінанси АПК*. 2006. № 5 С. 100-105.
35. Ратушна О. П. Облік і аналіз фінансових результатів: методика та організація: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 Національна академія статистики, обліку та аудиту. Київ, 2013. 22 с.
36. Рибалко О., Танковський М. Організація обліку на підприємстві за центрами відповідальності: особливості та проблеми. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. № 1 (12), червень 2019. С. 7-11.
37. Рябенков О.В. Напрями удосконалення політики управління фінансовими результатами промислового підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2012. № 1. С. 196-203.
38. Свірідова С.С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства. *Молодий вчений*. 2014. № 11(14). С. 93-96.
39. Семенова О.М. Резерви підвищення рентабельності підприємства на основі факторного моделювання. *Науковий вісник Полтавського*

університету економіки і торгівлі. 2014. № 1 (63). С. 162-167.

40. Скалюк Р.В. Економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Хмельницький, 2012. 20 с.

41. Скалюк Р.В. Управління прибутком підприємств: стратегічний підхід. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Випуск 2(22). С. 109-118.

42. Склярчук І. П. Удосконалення обліку прибутку підприємств пивоварної промисловості. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2013. № 12(153). С. 94-99.

43. Склярчук І. Теоретичні аспекти факторного аналізу прибутку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2011. Випуск 130. С. 69-71.

44. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник. Київ : КНЕУ, 2010. 411 с.

45. Сторожук О.В. Податок на прибуток підприємств: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*. 2013. № 3(62). С. 191-196.

46. Тесленко Т.І. Облік фінансових результатів: проблеми та шляхи вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2013. № 4. С. 356-360.

47. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник для студ. вищ. навч. закл. ; Нац. ун-т харч. технологій. 6-те вид., перероб. та доп. Київ : Алерта, 2013. 981 с.

48. Тютюнник В. Факторний аналіз прибутку. *Справочник економіста*. 2010. № 10. С.35-42.

49. Цветнова О.В. Відображення інформації про формування фінансових результатів у регістрах бухгалтерського обліку. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2009. № 4(50). URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2009_4/38.pdf 99 (дата

звернення: 10.10.2019 р.)

50. Шаховалова Є.О. Управління прибутком: теоретичний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2013. № 2. Т.3. С. 216-222.

51. Шмиголь Н.Н., Урусова З.П., Танковський М.В. Вдосконалення корпоративної соціальної відповідальності українських компаній. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 30.

52. Янок Д.А. Облік та аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 ; Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки» УААН. Київ, 2015. 22с.

53. Rosenthal and B. Pijnenburg (eds). *Crisis Management and Decision Making: Simulation oriented scenarios*. Dordrechf: Kluwer, 1991. pp. 1–6.

54. Zadeh L. A. *Fuzzy Sets II Fuzzy Sets and Application: Selected Papers by L. A. Zadeh*. Edited by R. R. Yager, S. Ovchinnikov, R. M. Tong, H. T. Nguen. New York: John Willey & Sons, 1987. pp. 29-44.

55. IFRIC 23 «Uncertainty over Income Tax Treatments» / Web-site IFRS. URL: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/IFRIC23.pdf> (дата звернення: 20.09.2019 р.)

56. Brownlee R.E., Ferris K.R., Haskins M.E. *Corporate Financial Reporting: Text and Cases*. Boston : Irwin/McGrawHill, 1998. 928 p

57. Gartner Analysts. *Gartner for IT Leaders*. URL: <http://www.gartner.com/technology/research.jsp> (дата звернення: 10.09.2019 р.)

Додаток А
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
			2016	01
Підприємство	ТОВ «Промінвестекскавація»	за ЄДРПОУ		
Територія		за КОАТУУ		
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ		
Вид економічної діяльності		за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	40			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон				

1. Баланс	Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
На 31.12. 2016 р.			

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		0,5
Основні засоби:	1010	887,8	723,1
первісна вартість	1011	1334,0	1401,4
знос	1012	(446,2)	(678,3)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	887,8	723,6
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	275,5	614,1

Продовження Додатку А

у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	526,0	512,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	1,9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	29,0	10,9
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	0,1	
Усього за розділом II	1195	831,0	1139,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1722,4	1865,5
Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	644,0	644,0
Додатковий капітал	1410	66,1	66,1
Резервний капітал	1415	21,9	48,6
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	266,5	188,8
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	998,5	947,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	466,7	366,7
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		178,0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	115,0	
товари, роботи, послуги	1615	122,3	322,6
розрахунками з бюджетом	1620		22,5
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	6,3	9,5
розрахунками з оплати праці	1630	13,6	18,7
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	257,2	551,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	1722,4	1865,5

Додаток Б

2. Звіт про фінансові результати

за 31.12. 2016 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4584,2	3722,3
Інші операційні доходи	2120	9,4	
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4593,6	3722,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3731,6	(2720,6
Інші операційні витрати	2180	(512,5	(605,4)
Інші витрати	2270	(106,7)	(43,9)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4350,8)	(3369,9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	242	352,4
Податок на прибуток	2300	(54,0)	(85,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	188,8	266,5

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

Додаток В

до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку

25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Підприємство	ТОВ «Промінвестекскавація»	за ЄДРПОУ	2017	01
Територія		за КОАТУУ		
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ		
Вид економічної діяльності		за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	44			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком		Код за ДКУД	1801006	
1. Баланс		Форма № 1-м		
на 31.12. 2017 р.				

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0,5	
Основні засоби:	1010	723,1	689,0
первісна вартість	1011	1401,4	1621,6
знос	1012	(678,3)	(932,6)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	723,6	689,0
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	614,1	876,6
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	512,6	768,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1,9	3,9
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	10,9	31,0
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		0,1
Усього за розділом II	1195	1139,5	1680,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	1865,5	2371,0

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	644,0	644,0
Додатковий капітал	1410	66,1	66,1
Резервний капітал	1415	48,6	67,4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	188,8	288,6
Неоплачений капітал	1425	()	()
Усього за розділом I	1495	947,5	1066,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення		1595	366,7
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	178,0	173,0
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	322,6	781,8
розрахунками з бюджетом	1620	22,5	41,3
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	9,5	13,0
розрахунками з оплати праці	1630	18,7	29,1
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	551,3	1038,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття		1700	
Баланс	1900	1865,5	2371,0

Додаток Д

2. Звіт про фінансові результати

за 31.12. 20 17 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6958,1	4582,2
Інші операційні доходи	2120	30,8	9,4
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6988,9	4593,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5970,3)	(3731,6)
Інші операційні витрати	2180	(555,4)	(512,5)
Інші витрати	2270	(97,7)	(106,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(6623,4)	(4350,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	365,5	242,
Податок на прибуток	2300	(76,9)	(54,0)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	288,6	188,8

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток Е

до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку

25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
			2018	01
Підприємство	ТОВ «Промінвестекскавація»	за ЄДРПОУ		
Територія	_____	за КОАТУУ		
Організаційно-правова форма господарювання	_____	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	_____	за КВЕД		
Середня кількість працівників, осіб	_____ 47			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
1. Баланс		Форма № 1-м	Код за ДКУД	
на 31.12. 2018 р.			1801006	

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010	689,0	733,2
первісна вартість	1011	1621,6	1905,2
знос	1012	(932,6)	(1172,0)
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	689,0	733,2
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	876,6	1170,8
у тому числі готова продукція	1103		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	768,7	994,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	3,9	2,6
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		31,0
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	31,0	105,9

Продовження Додатку Е

Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	0,1	15,7
Усього за розділом II	1195	1680,3	2320,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	2371,0	3055,4

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		644,0	644,0
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	66,1	66,1
Додатковий капітал	1410	67,4	125,2
Резервний капітал	1415	288,6	387,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	(1066,1)	(1222,8)
Усього за розділом I	1495	266,7	166,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595		
III. Поточні зобов'язання		173,0	500,0
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	781,8	1013,0
товари, роботи, послуги	1615	41,3	105,2
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621	13,0	16,4
розрахунками зі страхування	1625	29,1	31,3
розрахунками з оплати праці	1630		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1038,2	1665,9
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	2371,0	3055,4
Баланс	1900	644,0	644,0

Додаток Ж

2. Звіт про фінансові результати

за 31.12. 2018 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9002,2	6958,1
Інші операційні доходи	2120	6,0	30,8
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9008,2	6988,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7735,9)	(5970,3)
Інші операційні витрати	2180	(686,1)	(555,4)
Інші витрати	2270	(103,8)	(97,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(8525,8)	(6623,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	482,4	365,5
Податок на прибуток	2300	(94,9)	(76,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	288,6	288,6

Керівник

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)